

Rozdział II

Łódzka Szkoła Ekonomii w latach 2014–2024. Instytut Ekonomii

**Małgorzata Burchard-Dziubińska, Tomasz Dorożyński,
Joanna Dzionek-Kozłowska, Paweł Gajewski, Kamil Kowalski,
Maciej Kozłowski, Anetta Kuna-Marszałek, Tomasz Legiędź,
Aleksandra Majchrowska, Katarzyna Skorupińska-Cieślak,
Janusz Świerkocki, Joanna Wyszowska-Kuna**

Instytut Ekonomii Uniwersytetu Łódzkiego funkcjonuje od 60 lat, tj. od momentu powstania Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w 1965 r. W tym czasie jego nazwa, struktura i zadania ulegały zmianom. Nie inaczej było w ostatnim dziesięcioleciu. W 2017 r. do Instytutu dołączyła Katedra Wymiany Międzynarodowej (od października 2024 r. pod nazwą Katedra Ekonomii Międzynarodowej). W 2020 r. Katedra Ekonomii Instytucjonalnej połączyła się z Katedrą Mikroekonomii i od tego czasu funkcjonują one jako Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii. W kolejnym roku Katedra Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej została przemianowana na Katedrę Historii Ekonomii. Obecnie w skład Instytutu Ekonomii wchodzi siedem samodzielnych jednostek:

- 1) Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii,
- 2) Katedra Ekonomii Międzynarodowej,
- 3) Katedra Ekonomii Rozwoju,
- 4) Katedra Funkcjonowania Gospodarki,
- 5) Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej,
- 6) Katedra Historii Ekonomii,
- 7) Katedra Makroekonomii.

W tym okresie kilkakrotnie zmieniali się również dyrektorzy IE. W latach 2012–2018 Instytutem Ekonomii kierowali prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski i prof. dr hab. Janina Godłów-Legiędź (zastępca). W 2018 r. stanowisko dyrektora objął dr hab. Piotr Krajewski, prof. UŁ,

a jego zastępcą został dr Andrzej Kacprzyk. W 2020 r. dr hab. P. Krajewski, prof. UŁ po raz drugi objął to stanowisko wraz z dr hab. Anetą Kuną-Marszałek, prof. UŁ jako zastępcą dyrektora. W 2024 r. nastąpiły kolejne zmiany w Instytucie. Ze stanowiska dyrektora Instytutu Ekonomii odszedł dr hab. P. Krajewski, prof. UŁ, a jego miejsce zajął dr hab. Tomasz Dorożyński, prof. UŁ. Zastępcą dyrektora została dr hab. Katarzyna Skorupińska-Cieślak, prof. UŁ.

Zmianom organizacyjnym towarzyszyło jakościowe i ilościowe wzmocnienie zasobów kadrowych (w latach 2014–2024: 30 doktoratów, w tym 18 doktoratów wypromowanych przez pracowników IE, 14 habilitacji oraz jedna profesura). Obecnie (marzec 2025 r.) w Instytucie zatrudnionych jest 76 osób, co czyni go jednym z największych w Uniwersytecie Łódzkim. Tworzy go 5 asystentów, 42 adiunktów, 19 profesorów uczelni oraz 6 profesorów tytularnych. Pracę Instytutu wspiera merytorycznie i organizacyjnie czteroosobowe Centrum Sekretarskie. Prace Centrum koordynuje mgr Beata Potapiuk z zespołem: mgr Dorotą Banasik, mgr Jolantą Hrdiną-Rzeźniczak, mgr Dominiką Sobczyk. W Centrum do końca 2024 r. zatrudniony był również mgr Tomasz Ścianowski.

Pracownicy Instytutu Ekonomii piastują ważne stanowiska w strukturze Uniwersytetu i Wydziału. Od 2024 r. prof. dr hab. Rafał Matera jest Rektorem UŁ, dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UŁ – dyrektorem finansowym UŁ, dr hab. Anetta Kuna-Marszałek, prof. UŁ – prodziekanem ds. kształcenia, a dr Piotr Gabrielczak – prodziekanem ds. umiędzynarodowienia. Warto również dodać, że dr hab. Agnieszka Kurczewska, prof. UŁ w latach 2020–2024 pełniła funkcję prorektora ds. współpracy z otoczeniem. W latach 2012–2024 członkami Kolegium Dziekańskiego byli: dr hab. Joanna Działo, prof. UŁ, prof. dr hab. Janusz Świerkocki, dr hab. Piotr Urbanek, prof. UŁ, dr hab. Rafał Matera, prof. UŁ, dr hab. Agnieszka Kurczewska, prof. UŁ, dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UŁ, dr Piotr Gabrielczak.

Głównym zadaniem Instytutu jest dbałość o jakość kształcenia. W naszej ocenie wywiązujemy się z niego bardzo dobrze, o czym świadczy stabilne w długim okresie zainteresowanie kandydatów, pozytywne oceny studentów oraz imponujące kariery zawodowe absolwentów. Z naszych obserwacji wynika, że radzą sobie oni dobrze zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, w kraju i za granicą.

Staramy się nie poprzestawać na podstawowej działalności. Dlatego uruchomiliśmy i rozwijamy jeden z nielicznych w UŁ pełny, dwustopniowy program kształcenia w języku obcym, tj. *Ekonomia w języku angielskim* (*Economics*). Co więcej, uzyskaliśmy prestiżową akredytację IACBE (*International Accreditation Council for Business Education*). To wyróżnienie jest potwierdzeniem wysokiej jakości kształcenia na kierunku *Economics*. Dowodzi spełniania międzynarodowych standardów nauczania,

kształcenia w oparciu o najlepsze praktyki w edukacji ekonomicznej i biznesowej, podkreśla dobre relacje z biznesem oraz jest świadectwem wysokiej wartości dyplomu, który liczy się na rynku pracy. Akredytacja gwarantuje studentom, że na podstawie czytelnych i uznawanych w środowisku międzynarodowym kryteriów na kierunku *Economics* uzyskają profesjonalną wiedzę, umiejętności i kompetencje.

Instytut Ekonomii koncentruje się również na wspieraniu aktywności naukowej studentów. Jednym z przejawów jest opieka merytoryczna nad Studenckim Kołem Naukowym „Paradygmat”, które powstało w czerwcu 2022 r. na gruncie współpracy dr. Tomasza Legiędzia ze studentami studiów magisterskich na kierunku *Ekonomia*. Dwie z osób najbardziej zaangażowanych w powstanie SKN, mgr Adrian Korkus i mgr Kacper Szpoński, w 2024 r. dołączyły do grona pracowników Instytutu. SKN „Paradygmat” tworzy przestrzeń do swobodnej wymiany poglądów na tematy społeczno-ekonomiczne, rozwija działalność naukową i kształtuje przyszłą kadrę akademicką. Dzięki inicjatywom takim jak serie badań z zakresu ekonomii eksperymentalnej i behawioralnej oraz wykłady z ekonomistami heterodoksyjnymi, w zaledwie trzy lata na stałe wpisało się w historię Wydziału, stając się paradygmatem akademickiej aktywności i innowacyjnego myślenia.

Przeprowadzamy co roku konkurs na najlepszą pracę dyplomową obronioną na kierunku *Ekonomia* w Uniwersytecie Łódzkim. Konkurs cieszy się zainteresowaniem naszych studentów, a w 2024 r. miała miejsce jego IV edycja.

Wsparciem dla podniesienia jakości oferty dydaktycznej i standardów kształcenia jest ponadto aktywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym – przedsiębiorcami, praktykami, ekspertami, przedstawicielami organizacji otoczenia biznesu oraz pracownikami jednostek sektora finansów publicznych. Współpraca ta owocuje nie tylko poszerzeniem oferty miejsc praktyk i staży dla studentów, ale i udziałem reprezentantów otoczenia w procesie tworzenia programów studiów oraz aktywnościach naukowych podejmowanych przez pracowników IE.

Chcielibyśmy, aby Instytut Ekonomii Uniwersytetu Łódzkiego był czymś więcej niż tylko federacją katedr i organizatorem procesu kształcenia. Zależy nam, aby stał się przyjaznym miejscem do nauki i rozwoju zawodowego. 60-lecie Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego i 80-lecie Uniwersytetu Łódzkiego skłoniło nas do reaktywowania po kilkuletniej przerwie, w nowej formule „Ekonomia po łódzku”, ogólnopolskiej konferencji naukowej będącej kontynuacją organizowanych od blisko ćwierć wieku konferencji Instytutu Ekonomii.

Bardzo dziękujemy wszystkim Pracownikom Instytutu Ekonomii, którzy zaangażowali się w przygotowanie tego rozdziału. Szczególne

wyrazy uznania kierujemy do pani doktor Agaty Szymańskiej oraz do pana doktora Michała Zaremby. Ich życzliwe uwagi merytoryczne i korekty redakcyjne pozwoliły usunąć szereg usterek pierwotnej wersji tekstu.

Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii

Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii funkcjonuje pod obecną nazwą od roku 2021. Jednostka powstała z połączenia Katedry Ekonomii Instytucjonalnej, kierowanej przez dr. hab. Piotra Urbanka, prof. UŁ, i Katedry Mikroekonomii, kierowanej przez prof. dr. hab. Janinę Godłów-Legiędź. Do sierpnia 2024 r. obowiązki kierownika Katedry pełnił dr. hab. P. Urbanek, prof. UŁ, a od września 2024 r. funkcję tę pełni dr. hab. Maciej Kozłowski, prof. UŁ.

52 Dominującym w Katedrze kierunkiem badań jest nadzór korporacyjny i ekonomia instytucjonalna, od 2014 r. poszerzony – z racji szerokich zainteresowań dr. hab. P. Urbanka, prof. UŁ – o obszar badawczy dotyczący szkolnictwa wyższego. Pierwszym problemem badawczym w tym obszarze są metody zarządzania uczelnią publiczną. W swoich publikacjach dr. hab. P. Urbanek, prof. UŁ wykazał, że procesy decyzyjne w uczelniach publicznych w wielu obszarach ich funkcjonowania powinny być wspomagane przez metody zarządzania odwołujące się do logiki biznesowej, takie jak: zarządzanie strategiczne, planowanie finansowe, budżetowanie operacyjne, rachunkowość odpowiedzialności, rachunek kosztów i wyników. Kolejnym podejmowanym przez profesora zagadnieniem z obszaru badań szkolnictwa wyższego jest ład akademicki, będący odpowiednikiem ładu korporacyjnego. Metody zarządzania uczelniami i ład akademicki – wchodzi w zakres szerszej problematyki, którą są reformy systemów szkolnictwa wyższego. Ważnym elementem reform są rozwiązania instytucjonalne, zaś filarami nowej wizji uniwersytetu jest silne przywództwo liderów akademickich, ograniczenie roli akademickich organów kolegialnych, zaangażowanie zewnętrznych interesariuszy w zarządzanie uczelnią. Efektem prowadzonych rozważań w tym obszarze były kolejne wystąpienia konferencyjne i publikacje.

Zainteresowania badawcze dr. hab. P. Urbanka, prof. UŁ, kontynuują dr. Agata Wieczorek i dr. Emilia Klepczarek. Dr. A. Wieczorek od 2012 r. zajmuje się nadzorem korporacyjnym w sektorze bankowym. Pierwszym problemem badawczym mieszczącym się w tym obszarze jest polityka wynagradzania kadry menedżerskiej. W swoich publikacjach

dr A. Wieczorek skupiła się nie tylko na czynnikach wpływających na poziom wynagrodzeń, zarówno zarządu, jak i rady nadzorczej, ale także na poziomie transparentności i jakości polityki wynagradzania. Drugim zagadnieniem badawczym z obszaru nadzoru korporacyjnego w sektorze bankowym jest działalność komitetów powoływanych w ramach działalności rad nadzorczych. Dr A. Wieczorek starała się wykazać, że stałe komitety przy radach nadzorczych, takie jak komitet ds. audytu czy komitet ds. wynagrodzeń, ze względu na wymagania prawne, są powoływane we wszystkich bankach giełdowych. W kręgu jej zainteresowań leży także wpływ struktury własności na działalność banków. Dr A. Wieczorek starała się wskazać na zależności między typami banków (prywatny, państwowy, krajowy, zagraniczny) a efektywnością ich funkcjonowania, wielkością portfela kredytowego i jakością kredytów. Drugi obszar badawczy, którym dr A. Wieczorek zajmuje się od 2018 r., to nadzór korporacyjny w spółkach Skarbu Państwa, który jako akcjonariusz przyczynia się do ograniczania uprawnień pozostałym akcjonariuszom, nawet gdy posiadają znacznie większe pakiety akcji w porównaniu do niego.

Dr Emilia Klepczarek ma podobne zainteresowania – od 2014 r. koncentruje badania naukowe na nadzorze korporacyjnym w bankach. Początkowo dr E. Klepczarek skupiała się na analizie zmiennych strukturalnych, takich jak liczba członków rad nadzorczych czy stopień ich niezależności, w efekcie czego powstały dwie monografie naukowe poświęcone nadzorowi korporacyjnemu w sektorze bankowym. W miarę postępu badań zainteresowania badaczki ewoluowały w kierunku instytucji nieformalnych, a główną inspiracją do tej zmiany był rozwój ekonomii behawioralnej. Szczególną uwagę dr E. Klepczarek poświęca analizie, w jaki sposób rodzaj właściciela determinuje te nieformalne mechanizmy i wpływa na efektywność nadzoru. Dążyła również do zidentyfikowania najlepszych praktyk, które mogą wspierać skuteczny nadzór korporacyjny w zmieniającym się otoczeniu regulacyjnym. Osiągnięcia badaczki zostały zauważone w środowisku naukowym. W 2015 r. dr E. Klepczarek była finalistką międzynarodowego konkursu *Ethics in Finance – Robin Cosgrove Prize*, organizowanego przez *Observatoire de la Finance* w Waszyngtonie oraz zajęła III miejsce w konkursie *Etyka w finansach* organizowanym przez Komisję Etyki Bankowej przy Związku Banków Polskich, a w listopadzie 2014 r. otrzymała wyróżnienie w VIII edycji Konkursu o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską. W 2019 r. zdobyła II miejsce za pracę doktorską w konkursie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na najlepsze prace z zakresu systemów gwarantowania depozytów oraz stabilności finansowej.

W 2022 r. do członków Katedry dołączyła prof. dr hab. Anna Ząbkowicz, która aktywność naukowo-badawczą koncentruje na szeroko pojętej ekonomii instytucjonalnej i w tym obszarze ma wiele osiągnięć w postaci

wysoko punktowanych publikacji. Wśród najważniejszych zainteresowań naukowych prof. dr hab. A. Ząbkowicz należy wymienić m.in. problemy instytucji i wzrostu gospodarczego, relację współczesnej ekonomii instytucjonalnej wobec głównego nurtu ekonomii, wybrane zagadnienia polityki gospodarczej i społecznej.

Kolejnym obszarem działalności Katedry są szeroko pojęte stosunki przemysłowe i partycypacja pracownicza. Czołową rolę odgrywa dr hab. Katarzyna Skorupińska-Cieślak, prof. UŁ, która poświęciła tej tematyce większość lat pracy i ma na tym polu znaczne osiągnięcia w postaci wielu wystąpień konferencyjnych i publikacji: artykułów i monografii. W latach 2014–2017 kierowała projektem badawczym NCN *Rola, pozycja i zasięg funkcjonowania rad pracowników w polskim systemie stosunków pracy*, w którym brali również udział dwaj inni członkowie Katedry, tj. prof. dr hab. Stanisław Rudolf i dr Dorota Łochnicka. Dr hab. K. Skorupińska-Cieślak, prof. UŁ wyniki swoich badań realizowanych w ramach tego projektu opublikowała w prestiżowych czasopismach międzynarodowych, tj. „European Journal of Industrial Relations” i „Economic and Industrial Democracy” czy „Employee Relations”. W ramach współpracy z zagranicą brała udział w projekcie: *Representativeness study (Furniture sector)*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions w Dublinie, realizowanym w latach 2021–2022 (wspólnie z dr D. Łochnicką), zakończonym również publikacją.

Podobny obszar badawczy leżał w kręgu zainteresowań dr. hab. Macieja Kozłowskiego, prof. UŁ, który zajmował się tematyką spółdzielni pracowniczych, a następnie różnymi formami partycypacji finansowej. Tematyka ta nie jest jednak zbyt popularna w Polsce, natomiast w świecie cieszy się dużym zainteresowaniem, co ma swoje odzwierciedlenie w liczbie organizowanych konferencji i publikacji. W ostatnich latach kierunek badań naukowych dr. hab. M. Kozłowskiego, prof. UŁ częściowo zmienił się, m.in. z uwagi na rosnącą popularność nowych technologii komunikacyjnych, sztucznej inteligencji, *text mining*, *sentiment analysis*, badań jakości usług w turystyce i satysfakcji konsumentów. Współautorem publikacji z tego zakresu są m.in. dr hab. Jerzy Korzeniewski prof. UŁ, dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek z Politechniki Świętokrzyskiej.

Z racji połączenia dwóch Katedr obszar zainteresowań ich członków uległ znacznemu poszerzeniu. Zainteresowania naukowo-badawcze dr Agnieszki Janus koncentrują się wokół zagadnień analizy ekonomicznej, w tym analizy finansowej oraz zarządzania finansami przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem tych przedsiębiorstw, które prowadzone są w formie handlowych spółek osobowych. W odniesieniu do analizy finansowej tematyka dotyczy m.in. metod pomiaru wyników działalności jednostek gospodarczych, kryteriów ich oceny,

czynników ich kształtowania, zakresu pomiaru czy też częstotliwości badań. Kolejnym obszarem badań są obciążenia fiskalne przedsiębiorstw. Obecnie w centrum uwagi dr A. Janus znajduje się zagadnienie optymalizacji podatkowej z udziałem spółek komandytowo-akcyjnych i spółek komandytowych.

Niezwykle produktywnym pracownikiem KELiM jest dr Tomasz Grabia, który specjalizuje się w badaniu rynku pracy, inflacji, krzywej Phillipa oraz polityki pieniężnej i fiskalnej. Jego dorobek w okresie 2014–2024 to 31 publikacji (m.in. w czasopismach „*Ekonomista*” i „*Gospodarka Narodowa*”). Zainteresowania naukowe dr. T. Grabi dotyczą bardzo ważnego obszaru w dobie obecnych zmian i uwarunkowań makroekonomicznych, a obejmują głównie problemy związane z inflacją i wzrostem gospodarczym. W szczególności zajmuje się on zagadnieniami z zakresu polityki pieniężnej, czemu poświęcił większą część swojego dorobku naukowego. Doktor T. Grabia angażuje się także w dydaktykę. Jest współautorem podręczników akademickich, był członkiem zespołu przygotowującego wznowione wydanie podręcznika *Podstawy ekonomii* (red. E. Kwiatkowski, R. Milewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2018) oraz zbioru zadań do tego podręcznika.

Ważne, niezwykle aktualne są zagadnienia dotyczące podatków. Specjalistą w Katedrze jest tutaj dr Jarosław Neneman, który dogłębnie zapoznał się z tą tematyką i przez lata zajmował się doradztwem w sektorze bankowym. W przeszłości sprawował i obecnie sprawuje funkcję podsekreterza stanu w Ministerstwie Finansów. Dr J. Neneman w swoich badaniach łączy teorię z praktyką. Jest współautorem licznych opracowań na temat opodatkowania rolników, reformy KRUS, PIT-u komunalnego. Jest autorem wielu publikacji naukowych i dydaktycznych. Specjalizuje się również w zagadnieniach związanych z teorią gier oraz badaniem wpływu edukacji ekonomicznej na postawy studentów.

W ostatnim roku Katedra powiększyła się o kolejnego członka, mgr Patrycję Melon, która przygotowuje doktorat na temat finansów islamskich. Mgr P. Melon w swoich badaniach skupia się na rozwoju finansów i bankowości islamskiej m.in. w krajach europejskich. Tematyka znajduje się w kręgu zainteresowań doktorantki, gdyż w ostatnich latach dostrzegalny jest wzrost zapotrzebowania na usługi bankowości islamskiej, prowadzący nie tylko do rozwoju tego sektora w krajach muzułmańskich, ale również ekspansji na inne rynki.

Poza wspomnianymi obszarami naukowo-badawczymi członkowie Katedry pełnią obowiązki dydaktyczne, uczestniczą w konferencjach, szkoleniach, pełnią funkcje opiekunów specjalności, są członkami różnych komisji.

Katedra Ekonomii Międzynarodowej

Katedra Ekonomii Międzynarodowej (KEM) rozwija dorobek Katedry Wymiany Międzynarodowej (KWM), która powstała z inicjatywy prof. dr. hab. Janusza Świerkockiego w 2008 r. Tworzyli ją pracownicy Zakładu Handlu Międzynarodowego, który wcześniej był częścią Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. Zakład kontynuował naukową i dydaktyczną tradycję Zakładu Ekonomiki Handlu Zagranicznego kierowanego przez prof. dr. hab. Witolda Trzeciakowskiego od końca lat 60. ubiegłego wieku. Początkowo zespół KWM stanowili: prof. dr. hab. Janusz Świerkocki, dr Bogdan Buczkowski, dr Tomasz Dorożyński, dr Jakub Kronenberg, dr Anetta Kuna-Marszałek, dr Edward Karasiński, dr Wojciech Urbaniak, dr Małgorzata Misiak, mgr Justyna Wieloch, mgr Tomasz Serwach oraz mgr Joanna Gwarda-Żurańska. W 2016 r. Tomasz Serwach otrzymał stopień doktora, a rok później – Justyna Wieloch.

W 2017 r. KWM weszła w skład Instytutu Ekonomii, a w 2018 r. do jej pracowników dołączyły dr Agnieszka Dorożyńska i dr Agnieszka Kłysik-Uryszek z Instytutu Gospodarki Międzynarodowej (IGM). W 2019 r. od prof. dr. hab. J. Świerkockiego kierownictwo KWM przejęła dr hab. Anetta Kuna-Marszałek, prof. UŁ. W tym samym roku stopień dr. hab. uzyskał też Tomasz Dorożyński, co zapewniło Katedrze samodzielność.

W 2024 r. w KWM został zatrudniony dr Paweł Lont. W tym samym roku do KWM dołączyły z IGM dr hab. Joanna Bogołębska, prof. UŁ, dr Ewa Feder-Sempach i dr Ewa Stawasz-Grabowska, które specjalizują się w finansach międzynarodowych. Takie rozszerzenie pola badawczego i dydaktycznego KWM uzasadniało przemianowanie jej na Katedrę Ekonomii Międzynarodowej, co nastąpiło w drugiej połowie 2024 r.

Od początku istnienia KWM opiekowała się wraz z Katedrą Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, a później z całym IGM, unikatowym w skali kraju kierunkiem *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Po jego zamknięciu, pracownicy KWM uruchomili własną specjalność *International Business* w ramach kierunku *Economics* na I i II stopniu. Prowadzili też zajęcia z problematyki gospodarki międzynarodowej i biznesu międzynarodowego na różnych kierunkach, też poza Wydziałem Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ, oraz gościnnie w uczelniach zagranicznych, np. w Chinach (Zhengzhou University), w Japonii (Nihon University w Tokio, Ritsumeikan University, OIC), a także wielokrotnie w różnych uczelniach europejskich w ramach programu Erasmus. O wysokim poziomie oferty dydaktycznej przygotowanej przez pracowników KEM świadczy

m.in. popularność tych zajęć wśród studentów zagranicznych przybywających do UŁ w ramach programów wymiany międzynarodowej.

Ważną częścią dorobku dydaktycznego Katedry w minionym dziesięcioleciu są liczne podręczniki. Przykładem są napisane wspólnie i opublikowane w Wydawnictwie UŁ: *Kierunki ewolucji procesów integracyjnych we współczesnej gospodarce światowej*, *Practical Aspects in Doing International Business* oraz *Business and the Environment*. Warto podkreślić, że były podstawą przyznania nagrody zespołowej Rektora Uniwersytetu Łódzkiego (I stopnia) w 2017 r. za osiągnięcie dydaktyczne w postaci przygotowania i wdrożenia interdyscyplinarnych programów kształcenia dla studentów zagranicznych pt. *International Business* oraz *Business and the Environment* w Uniwersytecie Łódzkim.

Jednak dla rozwoju Katedry w długim okresie najważniejsze są osiągnięcia badawcze jej pracowników. Mają je zarówno ci, których status formalny obliguje do pracy naukowej, jak i osoby, na których taki obowiązek nie spoczywa. Są to zarówno sukcesy uzyskane indywidualnie, których efektem były najczęściej awanse naukowe, jak i wyniki pracy zespołowej. Wiele prac i projektów powstało bowiem w zespołach tworzących się samorzutnie w różnych konfiguracjach osobowych w Katedrze, w kooperacji z badaczami z pozostałych jednostek UŁ oraz w ramach kontaktów nawiązanych z uczonymi z innych placówek naukowych w Polsce, jak również za granicą. Świadczy to o wspólnocie zainteresowań pracowników KEM, atmosferze otwartości na inne poglądy, chęci dzielenia się własnymi doświadczeniami i merytorycznej atrakcyjności dla partnerów zewnętrznych.

Osiągnięcia badawcze znajdują odzwierciedlenie w różnych formach, z których szczególnie miarodajne jako podstawa oceny są naukowe publikacje krajowe i zagraniczne. Monografie i rozdziały w monografiach ukazały się w takich wydawnictwach, jak Edward Elgar Publishing, Routledge, Springer, Emerald Publishing, IGI Global, oraz w rodzimym Wydawnictwie Uniwersytetu Łódzkiego i Łódzkim Towarzystwie Naukowym. W ostatnich dziesięciu latach zespół KEM intensywnie publikował w prestiżowych, wysoko punktowanych zagranicznych i krajowych czasopismach, indeksowanych w wiodących bazach naukowych (Web of Science, Scopus i inne). Wystarczy wspomnieć tytuły wybranych czasopism, takie jak np. „Resources Policy”, „The World Economy”, „Journal of Economic Studies”, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, „Gospodarka Narodowa”, „Journal of Baltic Studies”, „Argumenta Oeconomica”, „Financial Innovation”, „Economic and Political Studies”, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, „Journal of Business Economics and Management”, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”. Pracownicy

Katedry byli wielokrotnie nagradzani przez Rektora UŁ za indywidualne i zespołowe osiągnięcia badawcze.

Część publikacji w powyższych czasopismach nie powstałaby bez finansowania pozyskanego w krajowych i międzynarodowych konkursach na projekty badawcze. Do najważniejszych należały granty Narodowego Centrum Nauki (OPUS, Miniatura), projekty Komisji Europejskiej (Strategic Partnerships, Knowledge Alliances), granty zagraniczne, np. w Japonii, oraz badania finansowane w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (IDUB).

Pracownicy Katedry z reguły prowadzili badania empiryczne, znacznie rzadziej teoretyczne i konceptualne. Ze względu na zakres geograficzny dostarczały one w większości, choć nie wyłącznie, wiedzy o relatywnie słabo rozpoznanych i mniej popularnych wśród światowych badaczy procesach, które zachodzą w gospodarkach Europy Centralnej i Wschodniej wskutek przepływów zagranicznych inwestycji bezpośrednich, polityki przemysłowej, wymiany towarowej z zagranicą i integracji międzynarodowej. Analizy te obejmowały poziomy makro, mezo i mikro. Jako przykłady warto wskazać m.in. weryfikację części twierdzeń tzw. nowej teorii handlu międzynarodowego; wyjaśnienie, czy system administrowania specjalnymi strefami ekonomicznymi ma znaczenie dla ich wyników; opracowanie oryginalnego wskaźnika pomiaru jakości rządzenia w ocenie atrakcyjności inwestycyjnej państw i regionów (*SIGQ synthetic index of governance quality*), określenie, jak na nierówności dochodowe oddziałuje wymiana towarowa, a jak integracja z UE; weryfikacja użyteczności krzywej Kuzneta jako koncepcji badawczej w czasach współczesnych; wyjaśnienie, jak wskutek integracji kształtuje się złożoność produktów w nowych krajach członkowskich UE; określenie roli czynnika dystansu geopolitycznego w handlu bilateralnym; pokazanie zależności między liberalizacją handlu a wielkością zagrożeń środowiskowych w krajach Unii Europejskiej; ustalenie znaczenia polskich inwestycji bezpośrednich dla wyników działalności osiąganych przez macierzyste przedsiębiorstwa; zbadanie roli zachęt inwestycyjnych w podejmowaniu decyzji lokalizacyjnych przez przedsiębiorstwa międzynarodowe; wyjaśnienie, jak tzw. aktywa bezpieczne funkcjonują w międzynarodowym systemie finansowym. Powyższe dokonania były oparte na ugruntowanych w nauce podstawach teoretycznych i metodycznych. Nowością – w skali międzynarodowej – jest natomiast wykorzystanie podejścia *Management Geography* i autorskiego *Three-level Model* do określenia roli przedsiębiorstw wielonarodowych w rozwijaniu „zielonej gospodarki” w UE.

Kontakty pracowników z zagranicą miały miejsce na różnych polach. W dydaktyce powszechne były wyjazdy w ramach programów Erasmus do państw UE. Nasi dydaktycy regularnie prowadzili cykle zajęć

na Uniwersytecie Zhengzhou w Chinach oraz gościnne wykłady na uczelniach w Japonii, Korei Południowej, Iraku, Litwie, na Łotwie, Malcie i wielu innych. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, pracował jako profesor wizytujący w University of Malta, Vilnius Gediminas Technical University, Nihon University w Tokyo oraz Ritsumeikan University w Osace. Dr E. Feder-Sempach uzyskała certyfikat *Masters of Didactics in Excellent Teaching* w Uniwersytecie w Aarhus. Dr B. Buczkowski był współautorem, kierownikiem i wykonawcą projektu „#empl-oi”: *European Mobility Placements for Open Innovation* międzynarodowego konsorcjum uczelni z sześciu krajów UE, które zorganizowało dla swoich studentów i nauczycieli akademickich wykłady, warsztaty, kursy, szkolenia, praktyki, staże i mobilności. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ i dr A. Kłysik-Uryszek uczestniczyli w *Be Competent in Entrepreneurship: Knowledge Alliances for Developing Entrepreneurship Competencies for the Benefit of Higher Education and Business (BeComE)*, projekcie zrealizowanym w ramach *Erasmus+ Knowledge Alliances*.

Współpraca naukowa z zagranicą rozwijała się równie prężnie. Pracownicy Katedry regularnie uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach naukowych w krajach Europy i Azji organizowanych cyklicznie przez stowarzyszenia badaczy takie, jak: AIB, AIB-CEE, EIBA i EAMSA. Konferencja EAMSA odbyła się w Łodzi w 2021 r. po raz pierwszy w Europie Środkowej i Wschodniej. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ od 2020 r. był członkiem jej zarządu, a w 2021 r. został wybrany do Advisory Committee EAMSA i funkcję tę pełnił w kadencjach 2022–2023 i 2024–2025, wraz z naukowcami z krajów Azji i Europy. Dr E. Feder-Sempach odbyła staże naukowe w Bayes (dawniej Cass) Business School w Londynie, Erasmus University w Rotterdamie, University of Illinois w Chicago, w University of Liverpool. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, odbył staże naukowe w Hankuk University of Foreign Studies w Republice Korei oraz w Japonii w Nihon University i Ritsumeikan University. Wymianę myśli z zagranicą potwierdzają też tytuły publikacji, które zostały napisane z zagranicznymi autorami, np. prace dr hab. J. Bogołębskiej, prof. UŁ, dr. hab. T. Dorożyńskiego, prof. UŁ, dr E. Feder-Sempach, dr J. Wieloch oraz dr E. Stawasz-Grabowskiej. Pracownicy Katedry współtworzą i rozwijają grupy badawcze, np. dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, jest członkiem Management Geography Research Group <https://mangeo.org/>, członkiem i współzałożycielem Chambers of Commerce International Research Group <https://chambers.pl/> oraz International Network for Sustainability, Policy, Innovation, and Research in Economics (INSPIRE).

Pracownicy Katedry cieszą się zaufaniem społeczności Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, o czym świadczą funkcje pełnione z wyboru. Prof. dr hab. J. Świerkocki był trzykrotnie prodziekanem. W 2024 r.

dr hab. A. Kuna-Marszałek, prof. UŁ, rozpoczęła kadencję prodziekańską, a dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, objął stanowisko dyrektora Instytutu Ekonomii.

Szerszy niż katedralny wymiar ma aktywność na polu redagowania czasopism. W Katedrze powstała „Ekonomia Międzynarodowa”, której redaktorem naczelnym od kilku lat jest dr A. Kłysik-Uryszek. Z kolei dr hab. J. Bogołębska, prof. UŁ, po wygraniu konkursu, została redaktorem naczelnym „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, prof. dr hab. J. Świerkocki był redaktorem naczelnym „Folia Oeconomica”, a dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ jest redaktorem „Studiów Prawno-Ekonomicznych”. Znaczenie dla Wydziału ma również pracownia Refinitiv (Thomson Reuters), którą od 2017 r. kieruje dr E. Feder-Sempach, przygotowując studentów do uzyskania międzynarodowego certyfikatu potwierdzającego znajomość platformy Refinitiv EIKON.

Katedra Ekonomii Rozwoju

60

Katedra Ekonomii Rozwoju (KER) działa w składzie: dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska, prof. UŁ (kierowniczka), dr hab. Blanka Brzozowska, prof. UŁ, dr Tomasz Legiędź, dr Dorota Michalak, prof. dr hab. Ryszard Piasecki, dr Eleonora Ratowska-Dziobiak, dr Joanna Sołtuniak oraz dr Michał Zaremba. W ciągu ostatniej dekady Katedra nabrała silnie interdyscyplinarnego charakteru, wykraczając poza ramy tradycyjnej ekonomii rozwoju (*development economics*). Obszary badawcze zespołu obejmują uwarunkowania ekonomiczne, instytucjonalne, przyrodnicze i kulturowe rozwoju gospodarczego, wpisując się w szeroko rozumiane studia nad rozwojem (*development studies*). W obliczu narastającego kryzysu klimatycznego, postępującej cyfryzacji, rozwoju sztucznej inteligencji oraz globalnych konfliktów politycznych i zbrojnych, poszukiwanie ścieżek prowadzących do zrównoważonego rozwoju stało się kluczowym kierunkiem badań prowadzonych w Katedrze.

Pod względem geograficznym zainteresowania naukowe członków Katedry Ekonomii Rozwoju koncentrują się głównie na Azji. Rozwój takich krajów jak Chiny, Indie, Korea Północna i Południowa, Tajwan, Wietnam oraz Mongolia od lat pozostają przedmiotem badań dr. Tomasza Legiędź i dr. Michała Zaremby, a także dr hab. Blanki Brzozowskiej, prof. UŁ, i dr hab. Małgorzaty Burchard-Dziubińskiej, prof. UŁ. Warto podkreślić, że istotnym elementem łączącym znaczną część badań zespołu KER jest podejście instytucjonalne, czerpiące zwłaszcza z dorobku nowej ekonomii

instytucjonalnej. Analizie instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju i transformacji gospodarczej krajów Azji poświęcona jest monografia dr. Tomasza Legiędzia *Instytucje i drogi rozwoju* (Wydawnictwo UŁ, 2019). Podejście to znajduje również zastosowanie w jego badaniach nad procesami transformacji gospodarczej w różnych regionach świata. W artykułach dotyczących Tajwanu („Journal of the Asia Pacific Economy”, 2019) oraz krajów postkomunistycznej Europy (w czasopiśmie „Communist and Post-Communist Studies”, 2019; oraz w pracy *Eastern European Music Industries and Policies after the Fall of Communism* wydanej przez Routledge w 2021 r.) analizuje on przejście od porządku ograniczonego dostępu do porządku otwartego, wykorzystując koncepcję porządków społecznych D.C. Northa, J.J. Wallisa i B.R. Weingasta.

Natomiast dr Michał Zaremba w swoich publikacjach koncentruje się przede wszystkim na polityce rozwoju, w szczególności problemach reform i transformacji gospodarczej oraz związanych z nimi dylematów. Wśród ostatnich publikacji dotyczących tych kwestii można wymienić takie artykuły jak *Liberalne reformy gospodarcze lat 90. XX wieku w Indiach. Przebieg i próba oceny* (opublikowany w czasopiśmie „Gospodarka Narodowa” w 2021 r.), *The economic growth and income inequality: Verification of the Kuznets curve for socialist Asian countries* (opublikowany w „International Journal of Public Administration, Management and Economic Development” w 2024 r.).

61

Mongolia i przyrodnicze uwarunkowania jej rozwoju od wielu lat znajduje się w centrum zainteresowań dr hab. Małgorzaty Burchard-Dziubińskiej, prof. UŁ, pod której kierunkiem powstały dwie rozprawy doktorskie mongolskich stypendystek – Khaliuny Erdenekhuu i Tsolmontui Myagmarjav (w drugim przypadku we współpracy z dr. T. Legiędziem). Ważnym efektem badań jest książka *Mongolia w pułapce obfitości zasobów naturalnych* autorstwa M. Burchard-Dziubińskiej i T. Mygmarjav opublikowana przez Wydawnictwo UŁ w 2020 r.

Szerokie spojrzenie na problematykę rozwoju z perspektywy globalnej to domena prof. dr. hab. Ryszarda Piaseckiego, którego monografia pt. *New Challenges Facing the Global Economy* napisana z Mironem Wolnickim (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2024) zyskała duże międzynarodowe uznanie. Wraz z prof. dr. hab. Januszem Gudowskim, prof. dr. hab. R. Piasecki opublikował także w 2022 r. książkę pt. *Theoretical and Practical Aspects of CSR Implementation by Foreign Investors* analizującą nowe podejścia do bezpośrednich inwestycji zagranicznych w różnych krajach na świecie (Polska, Chile, Meksyk, Pakistan).

Rozwój z perspektywy kulturoznawczej i medioznawczej jest obecny w KER dzięki dołączeniu do zespołu dr hab. Blanki Brzozowskiej, prof. UŁ. Jest ona kulturoznawczynią, a jej zainteresowania naukowe

obejmują głównie badanie kultury popularnej i mediów cyfrowych w perspektywie interdyscyplinarnej oraz zagadnienia związane z komunikacją społeczną w obliczu zachodzących zmian technologicznych. Jednym z jej ważniejszych tematów badawczych było funkcjonowanie sieciowych społeczności, a także zagadnienie finansowania społecznościowego w sektorze kultury, które bada we współpracy z dr. hab. P. Gałuszką, prof. UŁ z Katedry Funkcjonowania Gospodarki w Instytucie Ekonomii UŁ. Pokłosiem tej współpracy były artykuły opublikowane w takich czasopismach jak „Poetics” (2023), „International Journal of Cultural Studies” (2015), „Continuum” (2016), „Media, Culture & Society” (2017) czy monografia *Crowdfunding and Independence in Film and Music*, opublikowana przez Routledge w 2021 r. We współpracy z dr. hab. P. Gałuszką, prof. UŁ także dr T. Legiędź w 2024 r. opublikował prace dotyczące finansjalizacji muzyki i wpływu firm zarządzających prawami autorskimi na rynek muzyczny, które ukazały się w czasopiśmie „Information, Communication & Society”.

62 Ważnym obszarem badań w KER są też kwestie związane z przyrodniczymi uwarunkowaniami rozwoju. W tej dziedzinie specjalizują się dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska, prof. UŁ, dr Dorota Michalak i dr Joanna Sołtuniak. W ostatnich latach ich badania koncentrowały się zwłaszcza na konsekwencjach zmiany klimatu, rozwoju odnawialnych źródeł energii, adaptacji do zmiany klimatu branży rolnej. Książka *Ochrona klimatu. Dlaczego tak trudno o sukces?* (Wydawnictwo UŁ, 2025) napisana przez dr hab. M. Burchard-Dziubińską, prof. UŁ, jest podsumowaniem wieloletnich badań autorki nad problematyką kryzysu klimatycznego i prób jego przezwyciężenia. Kwestia zmiany klimatu pojawiała się w badaniach autorki już parokrotnie. Do jej ważnych publikacji należą również *Deathworld Encroachments on the Amazon Rainforest* w pracy *Deathworlds to Lifeworlds. Collaboration with Strangers for Personal, Social and Ecological Transformation* (De Gruyter, 2021), *Divestment from Coal Sector in Response to Higher Risk Assessment by Insurance Companies: Poland Case Study* (*Finance and Sustainability*, Springer, 2020); *Systemy społeczno-gospodarcze w Polsce wobec ryzyka związanego ze zmianą klimatu* w pracy *Zmiana klimatu. Skutki dla Polskiego społeczeństwa i gospodarki* (Komitet Prognoz Polska 2000 Plus, PAN, Warszawa 2020).

Analiza instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju odnawialnych źródeł energii pozostaje w centrum zainteresowań badawczych dr Joanny Sołtuniak. Jej książka *Koszty transakcyjne w energetyce wodnej* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017) przedstawia przebieg i wycenę procesu administracyjno-inwestycyjnego dotyczącego małej elektrowni wodnej. Ujmuje wybrane kwestie prawne, środowiskowe, hydrologiczne, budowlane, energetyczne, techniczne i ekonomiczne wpływające na ten

proces. Zawiera wyniki unikatowych badań dotyczących kosztochłonności procedur związanych z przygotowaniem dokumentacji inwestorskiej i uzyskiwaniem niezbędnych pozwoleń administracyjnych oraz pozyskiwaniem środków na finansowanie inwestycji.

Głównym obszarem badań dr Doroty Michalak są ekonomiczne aspekty adaptacji do zmiany klimatu. W dotychczasowych publikacjach poruszała tematy dotyczące polityki adaptacyjnej w Polsce, krajach Unii Europejskiej i Azji, bezpieczeństwa klimatycznego, bezpieczeństwa żywnościowego, a także wpływu zmian klimatu na gospodarkę wodną i rolnictwo. Drugi obszar jej zainteresowań naukowych koncentruje się na ryzyku pogodowym i instrumentach zabezpieczających takich jak derywaty pogodowe i ubezpieczenia pogodowe. W artykułach poświęconych tej tematyce podjęła próbę określenia wpływu ryzyka pogodowego na branżę rolniczą, ciepłowniczą, budowlaną i turystyczną. Jej rozprawa doktorska pt. *Transfer ryzyka pogodowego jako instrument adaptacji podmiotów gospodarczych do zmian klimatu* zajęła trzecie miejsce w XIV edycji ogólnopolskiego konkursu na najlepszą rozprawę doktorską z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych i społecznych organizowanego przez Rzecznika Ubezpieczonych, Fundację Edukacji Ubezpieczeniowej oraz Gazetę Ubezpieczeniową. Jej najważniejsze publikacje to *Determinants of climate security – an attempt at indicator analysis* („Economics and Environment”, 2023) oraz *Adapting to climate change and effective water management in Polish agriculture – At the level of government institutions and farms* („Ecohydrology & Hydrobiology”, 2020).

63

Instytucje ubezpieczeniowe i banki to wiodąca tematyka w dorobku dr Eleonory Ratowskiej-Dziobiak, która w swoich badaniach koncentruje się na działalności firm ubezpieczeniowych i współpracujących z nimi banków oraz wpływie ich obecności na rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce, z uwzględnieniem zmian w popycie na produkty finansowe wywołanych ewolucją tego sektora. W analizach bierze także pod uwagę świadomość ubezpieczeniową i finansową uczestników rynku oraz jej kształtowanie przez różne podmioty na nim działające. W publikacjach: *Insurance awareness in the field of weather risks* („Economics and Environment”, 2020), *Insurance market in the light of COVID-19 pandemic* („Journal of Finance and Financial Law”, 2022), *Economics and Environment, Protection of the consumer rights on the Polish insurance market* („Economics and Law”, 2023), *Rozwój sektora zielonych ubezpieczeń w Polsce* (Komitet Prognoz Polska 2000+ PAN, 2023) poruszana jest kwestia aktualnych wyzwań, przed którymi w ostatnich latach stanął rynek ubezpieczeń. Dr E. Ratowska-Dziobiak jest także cenioną dydaktyczką i liderką aktywności organizacyjnej. W 2023 r. przyznano jej nagrodę dla najlepszego dydaktyka w Instytucie Ekonomii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.

Warto podkreślić, że dwukrotnie pracownicy KER byli stypendystami rządu Tajwanu (MOFA Taiwan Fellowship) – w ramach stypendium w 2015 r. dr Tomasz Legiędź prowadził badania nad instytucjonalnymi przeszkodami rozwoju gospodarczego Chin w kontekście reform demokratycznych w Polsce i na Tajwanie, zaś w 2024 r. dr hab. B. Brzozowska, prof. UŁ analizowała kulturowe aspekty rozwoju Azji Południowo-Wschodniej. W szczególny sposób zainteresowana była ona tzw. *soft power* w obliczu dynamicznie zmieniającej się sytuacji geopolitycznej, zwłaszcza wybuchu wojny w Ukrainie, oraz zwiększenia zainteresowania problematyką Tajwanu w przestrzeni social mediów. Jest to bardzo cenne poszerzenie spektrum badań z uwagi na rosnącą wśród ekonomistów świadomość znaczenia kultury w rozwoju gospodarczym. Natomiast dr Michał Zaremba był stypendystą *The Indian Technical and Economic Cooperation Programme* (ITEC) w 2019 r., w ramach którego uczestniczył w programie *Trade Remedies under WTO, TRIMS, WTO Disputes and RTAs* organizowanym przez oddział WTO w New Delhi.

Warto dodać, że dr hab. M. Burchard-Dziubińska, prof. UŁ, od 2018 r. sprawuje funkcję przewodniczącej Polskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych oraz zasiada w Radzie Reprezentantów Krajowych European Association of Environmental and Resource Economists. Natomiast prof. dr hab. Ryszard Piasecki działa w licznych organizacjach polskich i międzynarodowych. Jest sekretarzem generalnym European Institute CIFE w Nicei i Berlinie, członkiem Konferencji Ambasadorów RP w Warszawie oraz należy do zespołu opiniującego projekty polonijne w Senacie RP.

Katedra Funkcjonowania Gospodarki

Kierownikiem Katedry Funkcjonowania Gospodarki w latach 2016–2024 był dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UŁ. W 2024 r. kierownikiem Katedry została dr hab. Aleksandra Majchrowska, prof. UŁ. W poszczególnych latach Katedra powiększała się o nowych członków i jest obecnie największą katedrą w strukturach Instytutu Ekonomii. Na koniec 2024 r. liczyła 16 pracowników naukowych, w tym: pięć osób z tytułem profesora uczelni (dr hab. Patryk Gałuszka, dr hab. Agnieszka Kurczewska, dr hab. Michał Mackiewicz, dr hab. Aleksandra Majchrowska, dr hab. Sylwia Roszkowska), dziewięć osób ze stopniem doktora nauk ekonomicznych (dr Victor Bystrov, dr Wirginia Doryń, dr Andrzej Kacprzyk, dr Marzena Krawczyk, dr Zbigniew Kuchta, dr Katarzyna Piłat,

dr Radosław Piwowarski, dr Natalia Szubska-Włodarczyk, dr Dorota Wawrzyniak) i dwie osoby ze stopniem magistra przygotowujące pracę doktorską (mgr Wiktor Błoch, mgr Natalia Pawelec).

Tematyka badań naukowych prowadzonych przez pracowników Katedry Funkcjonowania Gospodarki w latach 2015–2024 była bardzo zróżnicowana. Obejmowała zarówno zagadnienia związane z przedsiębiorczością, polityką fiskalną, monetarną i makroostrożnością, problematykę wzrostu gospodarczego, zagadnienia ekonomii międzynarodowej, ochrony środowiska, pomiaru inflacji, jak również tematykę ekonomiki mediów, w szczególności branży muzycznej, problemów rynku pracy i rozwoju regionalnego.

Najszerzej reprezentowanym obszarem badawczym w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki jest tematyka związana z przedsiębiorczością. Badania z tego zakresu podejmowane były przez dr hab. A. Kurczewską, prof. UŁ, dr. hab. M. Mackiewicz, prof. UŁ, dr W. Doryń, dr D. Wawrzyniak i dr M. Krawczyk.

Dr hab. A. Kurczewska, prof. UŁ, zajmowała się problematyką przedsiębiorczości i edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Jej badania koncentrują się na trzech głównych obszarach tematycznych. Pierwszy z nich to transformacje przedsiębiorczości w kontekście polityki neoliberalnej i *the gig economy*. W tym obszarze analizuje wpływ neoliberalizmu i gospodarki zleceń na przedsiębiorczość, uwzględniając kwestie etyczne i społeczne. Bada takie zjawiska jak ekonomia współdzielenia i gospodarka zleceń, a także ich wpływ na różne typy przedsiębiorców. Zajmuje się również zagadnieniem odpowiedzialności przedsiębiorczej i przedsiębiorczości obywatelskiej jako alternatywą dla modelu neoliberalnego przedsiębiorczości.

Drugim z obszarów badanych przez dr hab. A. Kurczewską, prof. UŁ, dotyczy edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Ten zakres obejmuje badania nad rozwojem edukacji w przedsiębiorczości, jej podstawami naukowymi oraz autorską koncepcją kształcenia – odigogiką.

Dr hab. A. Kurczewska bada ewolucję podejść do edukacji przedsiębiorczości, uczenie się oparte na doświadczeniach, a także znaczenie etyki w edukacji. Wraz z dr. Gustavem Häggem wprowadza pojęcie odigogiki, które łączy elementy pedagogiki i andragogiki w nauczaniu przedsiębiorczości. Bada również zdolność transformacyjną edukacji przedsiębiorczości w różnych kontekstach kulturowych. Jej prace badawcze były realizowane w ramach trzech projektów OPUS finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) oraz we współpracy z naukowcami z różnych uniwersytetów. Trzeci obszar badawczy dr hab. A. Kurczewskiej, prof. UŁ, to rewizja i rozszerzenie teorii przedsiębiorczości Edwarda Lazeara. Zespół pracowników Katedry pod kierownictwem dr hab. A. Kurczewskiej,

prof. UŁ, w skład którego weszli dr hab. M. Mackiewicz, prof. UŁ, dr W. Doryń i dr D. Wawrzyniak, badał, w jaki sposób teoria Lazeara wyjaśnia, dlaczego dana osoba zostaje przedsiębiorcą, weryfikował i rozszerzał teorię, analizując czynniki kapitału ludzkiego wpływające na sukces przedsiębiorcy. Powstałe prace złożyły się na cykl publikacji monotematycznych pt. *Weryfikacja i rozszerzenie teorii przedsiębiorczości Lazeara*, które wyróżniono Nagrodą JM Rektora UŁ.

Tematyka związana z przedsiębiorczością podejmowana była również w badaniach dr. hab. M. Mackiewicza, prof. UŁ. Analizował on determinanty sukcesu przedsiębiorców, mechanizmy podejmowania decyzji biznesowych oraz bariery w realizacji zamierzeń przedsiębiorczych. Szczególna uwaga poświęcona została roli czynników psychologicznych i instytucjonalnych w kształtowaniu działań przedsiębiorczych oraz ich wpływowi na innowacyjność i rozwój gospodarczy. Badania prowadził zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z dr hab. A. Kurczewską, prof. UŁ, oraz mgr. W. Błochem. Tematykę przedsiębiorczości podejmowała również w swoich badaniach dr M. Krawczyk. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na problemie popytowych determinant finansowania MŚP związanych z osobą przedsiębiorcy. Szczególny nacisk położony jest na komunikację i współpracę na linii przedsiębiorca – anioł biznesu.

66

Kolejnym szerokim obszarem prowadzonych w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki badań była polityka fiskalna. Badania prowadzone były przez dr. hab. M. Mackiewicza, prof. UŁ, dr K. Piłat, dr. V. Bystrova i dr. R. Piwowarskiego.

Przedmiotem badań prowadzonych przez dr. hab. M. Mackiewicza, prof. UŁ, była również polityka fiskalna i jej wpływ na stabilność makroekonomiczną. W szczególności zajmował się on analizą cykliczności polityki budżetowej, efektywności narzędzi fiskalnych oraz ich oddziaływaniem na wzrost gospodarczy i dobrobyt społeczny. Analizy obejmowały zarówno gospodarki rozwinięte, jak i wschodzące, uwzględniały rolę instytucji w kształtowaniu polityki budżetowej. Dr V. Bystrov i dr hab. M. Mackiewicz, prof. UŁ, korzystając z długookresowych danych historycznych dla kilku krajów, zbadali nawracające epizody wybuchowego wzrostu długu publicznego związane ze zmianami w otoczeniu gospodarczym, politycznym i instytucjonalnym, które wymagały aktywnej polityki fiskalnej. Dr V. Bystrov i dr hab. A. Staszewska-Bystrova, prof. UŁ, zaproponowali i zastosowali nową metodę modelowania zmieniającej się w czasie polityki fiskalnej i przeanalizowali związek pomiędzy ewolucją polityki fiskalnej i dynamiką długu publicznego.

Polityka fiskalna to temat będący również przedmiotem badań dr K. Piłat. We współpracy z dr. hab. P. Krajewskim, prof. UŁ, i dr. hab. M. Mackiewiczem, prof. UŁ, realizowała ona badania dotyczące m.in. oddziaływania

wydatków rządowych, podatków i reguł fiskalnych na gospodarkę i środowisko. Dr K. Piłat prowadziła również badania dotyczące teorii optymalnego obszaru walutowego. Polityka fiskalna oraz ekonomia sektora publicznego były również obiektem zainteresowań dr. R. Piwowarskiego. Prowadzone przez niego badania obejmowały zagadnienia wyboru publicznego, efektywności funkcjonowania sektora publicznego oraz uchyłania się od opodatkowania (problem luk podatkowych).

Kolejny duży obszar badawczy to polityka pieniężna i makroostrożnościowa. Tutaj należy wskazać na badania prowadzone przez dr hab. S. Roszkowską, prof. UŁ, dr. Z. Kuchtę, dr W. Doryń i dr. V. Bystrova.

Badania naukowe dr. Z. Kuchty zorientowane były wokół zagadnienia optymalnej polityki pieniężnej i makroostrożnościowej w warunkach niepewności. Pracując w projekcie NCN kierowanym przez dr. hab. Mariusza Górajskiego, prof. UŁ, pt. *Odporne i wrażliwe na ryzyko optymalne reguły polityki makroekonomicznej w modelach z niepewnością parametrów*, dr Z. Kuchta został współautorem kilku publikacji. Dr hab. M. Górajski, prof. UŁ oraz dr Z. Kuchta dokonali analizy optymalnych reguł polityki pieniężnej, wykorzystując podejście stochastycznej dominacji do uszeregowania rozkładów a posteriori strat w dobrobycie, które wynikały z przyjęcia danej reguły polityki pieniężnej. Dokonali też, wspólnie z dr Agnieszką Leszczyńską-Pacheczną, analizy odpornych na ryzyko i optymalnych reguły polityki pieniężnej przy wykorzystaniu koncepcji ryzyka bayesowskiego, wskazując, że reguła polityki pieniężnej, reagując na inflację bazową, pozwala w lepszym stopniu zminimalizować ryzyko bayesowskie niż reguła reagująca na inflację CPI. Wynik ten jest jednak warunkowy na parametrach strukturalnych charakteryzujących daną gospodarkę. Kolejne badania dr. hab. M. Górajskiego, prof. UŁ, oraz dr. Z. Kuchty dotyczyły porównania reguł *leaning against the wind* (LAW) z połączeniem regułami polityki makroostrożnościowej i pieniężnej przy wykorzystaniu ryzyka bayesowskiego. Autorzy pokazali, że skoordynowana polityka pieniężna i makroostrożnościowa skuteczniej minimalizuje ryzyko bayesowskie niż reguły LAW. Na działanie polityki pieniężnej i makroostrożnościowej mają jednak wpływ dwa czynniki: ryzyko koordynacji oraz ryzyko braku koordynacji. Autorzy dokonali też bayesowskiej oceny modeli DSGE średniej skali uwzględniających dwie frykcje finansowe: *costly-state verification* (CSV) oraz *costly-enforcement* (CE) z alternatywnymi modelami uwzględniającymi jedynie jedną z nich lub je pomijającymi. Pokazali, że model DSGE uwzględniający frykcję CSV w najlepszym stopniu odzwierciedla wahania koniunkturalne oraz cykl finansowy.

Determinanty procykliczności działalności banków komercyjnych, w szczególności polityki makroostrożnościowej na funkcjonowanie banków komercyjnych to tematyka podejmowana przez dr hab. S. Roszkowską, prof. UŁ. Prace, które prowadzi ona wraz z dr hab. Małgorzatą Olszak, prof. UW, dr Iwoną Kowalską, dr hab. Dorotą Skąłą, prof. US, prof. Christopphem J. Godlewskim i prof. dr. hab. Mateuszem Pipieniem, koncentrują się wokół analizy oceny stopnia procykliczności procedury określania poziomu rezerw oraz cech ostrożnościowych właściwości modelu tworzenia rezerw stosowanych przez banki w Europie.

Polityka pieniężna to również jeden z obszarów badawczych dr W. Doryń. W ramach projektu OPUS 13 *Oczekiwanie i niepewność co do przyszłej polityki pieniężnej. Wspomagana komputerowo analiza wypowiedzi banków centralnych*, realizowanego pod kierownictwem dr. hab. Pawła Baranowskiego, prof. UŁ, zajmowała się ilościową analizą wydźwięku oficjalnych komunikatów banków centralnych. Badano wpływ poszczególnych faz konferencji prasowych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) na uczestników rynku (zmiany indeksów giełdowych), zdolność predykcyjną wydźwięku wypowiedzi EBC w odniesieniu do przyszłych decyzji o zmianach stóp procentowych, rolę decyzji dotyczących stóp procentowych oraz komunikacji banku centralnego w kształtowaniu oczekiwań ekspertów sektora prywatnego wobec stóp procentowych i inflacji oraz związku między wydźwiękiem komunikatów Narodowego Banku Polskiego a krótkookresową dynamiką aktywności gospodarczej w Polsce, Niemczech, strefie euro oraz Unii Europejskiej.

Dr V. Bystrov prowadził badania w obszarze empirycznej i metodologicznej analizy modeli naturalnej stopy procentowej i ich roli w ocenie skuteczności polityki pieniężnej. Porównując naturalne stopy procentowe w krajach strefy euro, wskazał, że zróżnicowanie naturalnych stóp w poszczególnych krajach ograniczało skuteczność wspólnej polityki pieniężnej. Zbadał też problem identyfikacji w modelach naturalnych stóp procentowych, który wskazuje na niejednoznaczność określenia stanu gospodarki i oceny skuteczności polityki pieniężnej w tych modelach.

Tematyką, która w Katedrze poruszana jest od wielu lat, jest wzrost gospodarczy i jego determinanty. W ciągu ostatnich 10 lat problemem zajmowali się dr A. Kacprzyk, dr Z. Kuchta i mgr W. Błoch. W pracach dr. A. Kacprzyka badane były związki pomiędzy wolnością gospodarczą oraz nakładami na działalność badawczo-rozwojową a wzrostem gospodarczym. Na uwagę zasługuje praca dr. A. Kacprzyka i dr. Z. Kuchty poświęcona związkom wzrostu gospodarczego i emisji CO₂. Autorzy posłużyli się nowatorską metodą mierzenia PKB wykorzystującą dane uzyskane w oparciu o zdjęcia satelitarne (tzw. *nightlight data*). Zagadnienia wzrostu gospodarczego podejmowane

były również w pracach mgr. W. Błocha. Przygotowywana w Katedrze praca doktorska mgr. W. Błocha dotyczy zagadnienia konwergencji oraz pułapki średniego dochodu. Jego prace badawcze związane są z tematyką doktoratu i dotyczą konwergencji w krajach byłego Związku Radzieckiego w okresie 1991–2010, jak również prawdopodobieństwa wpadnięcia gospodarek w pułapkę średniego dochodu. Mgr W. Błoch podejmował też badania dotyczące systemu emerytalnego i rentowego w Polsce, przedsiębiorczości (z dr. hab. M. Mackiewiczem, prof. UŁ), jak również preferencji mieszkaniowych. Mgr W. Błoch otrzymał nagrodę za najlepszy artykuł opublikowany w czasopiśmie „Bank i Kredyt” w 2020 r.

Badania prowadzone w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki przez dr W. Doryń i dr D. Wawrzyniak dotyczyły zagadnień z zakresu ekonomii międzynarodowej. W swoich pracach podjęły m.in. temat determinant uczestnictwa krajów Unii Europejskiej w globalnych łańcuchach wartości (GVC), wpływu uczestnictwa w GVC na emisję dwutlenku węgla w grupie krajów wschodzących i rozwijających się oraz specyficznej roli luki technologicznej w tej zależności. Badania dr W. Doryń i dr D. Wawrzyniak dotyczyły również jakości środowiska naturalnego, w szczególności roli jakości instytucji w związku pomiędzy wzrostem gospodarczym a poziomem emisji dwutlenku węgla oraz różnic i podobieństw między krajami Unii Europejskiej w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz uwarunkowań techniczno-ekonomicznych tych zanieczyszczeń. Dr D. Wawrzyniak analizowała ponadto czynniki wpływające na zmiany emisji dwutlenku węgla w krajach Grupy Wyszehradzkiej oraz badała wpływ otwartości gospodarki i bezpośrednich inwestycji zagranicznych na emisję dwutlenku węgla w krajach Unii Europejskiej przy wykorzystaniu koncepcji środowiskowej krzywej Kuznetsa. Dr D. Wawrzyniak w ramach działalności naukowej kontynuowała też tematykę badawczą podjętą w pracy doktorskiej, analizując kwestie związane z przepływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Jej badania objęły wpływ opodatkowania przedsiębiorstw oraz czynników związanych z rynkiem pracy na BIZ.

Problematyka rozwoju zrównoważonego, zwłaszcza w kontekście polityki klimatyczno-energetycznej to kolejny obszar badawczy podejmowany w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki. Badania prowadzone przez dr N. Szubską-Włodarczyk obejmują zagadnienia związane ze społecznymi oraz środowiskowymi aspektami rozwoju zrównoważonego, wielofunkcyjnością rolnictwa w takich aspektach jak produkcja biomasy na cele energetyczne oraz problematykę zrównoważonej konsumpcji, w tym perspektywy rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania rozwoju regionalnego, w tym zdrowia publicznego oraz determinanty sytuacji absolwentów na rynku pracy to tematyka podejmowana przez dr hab. S. Roszkowską,

prof. UŁ. Dorobek naukowy dr hab. S. Roszkowskiej, prof. UŁ, w ostatnich dziesięciu latach obejmuje ponad 40 prac badawczych, w formie artykułów, rozdziałów w monografiach naukowych oraz monografiach naukowych. W latach 2017–2019 kierowała projektem *Przestrzenna i czasowa dezagregacja obserwowanych zmiennych makroekonomicznych* (NCN, OPUS 11).

Badania mgr N. Pawelec koncentrują się na szeroko pojętym zagadnieniu inflacji – jej pomiarze, prognozowaniu oraz wykorzystaniu nowoczesnych źródeł danych. Szczególną uwagę poświęca danym skanowanym, które stanowią kluczowy element współczesnych metod monitorowania dynamiki cen. Warto podkreślić, że mgr N. Pawelec rozpoczęła karierę akademicką w Katedrze od zdobycia I miejsca w prestiżowym konkursie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na najlepszą pracę magisterską z zakresu statystyki.

Odmierna tematyka poruszana była w pracach naukowych dr. hab. P. Gałuszki, prof. UŁ. Pierwszy z jego obszarów badawczych dotyczył funkcjonowania *showcase festivals* i roli, jaką pełnią w biznesie muzycznym. Badania te realizował w ramach stypendium NAWA im. Bekkera na University of Groningen (2020–2021) oraz stypendium Humboldt Research Fellowship na Leuphana University Lüneburg (2021–2023). Drugi z obszarów badań prowadzonych przez dr. hab. P. Gałuszkę, prof. UŁ dotyczy zrozumienia ekonomicznych, społecznych i kulturowych przyczyn sukcesu internetowych stacji radiowych powstałych w 2020 r., finansowanych przede wszystkim z dobrowolnych wpłat patronów, co stanowi istotną innowację na rynku mediów. Są tematem dyskusji toczonych w mediodznanstwie w ostatnich kilkudziesięciu latach: o tezach głoszących, że repertuar prywatnych stacji radiowych odzwierciedla w pierwszej kolejności preferencje reklamodawców, a nie słuchaczy (*audience commodity*). Dr hab. P. Gałuszka, prof. UŁ jest też autorem dwóch monografii. W ostatnich latach rozpoczął pracę w dwu nowych obszarach badawczych: pierwszym dotyczącym finansjalizacji i asetyzacji rynku muzycznego oraz drugim poświęconym wykorzystaniu AI przez przemysł kreatywny.

Relatywnie nowym i zyskującym na znaczeniu obszarem badawczym jest zastosowanie modeli tekstowych w analizie literatury ekonomicznej oraz metody analizy danych tekstowych. Tu należy wymienić badania dr. V. Bystrova. Analizując ekonomiczne publikacje naukowe, dr V. Bystrov wraz ze współautorami dokonali analizy porównawczej głównych trendów tematyki badawczej w wybranych publikacjach naukowych w Polsce oraz Niemczech. Poza analizami empirycznymi dr V. Bystrov prowadził też badania metodologiczne dotyczące opracowania metod doboru liczb tematów w modelach danych tekstowych. Badania realizowane były w ramach międzynarodowego grantu NCN Beethoven, w którym partnerem był Uniwersytet w Giessen.

Rezultatem prac badawczych prowadzonych w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki były monografie naukowe i artykuły publikowane w międzynarodowych i uznanych polskich czasopismach. Wyniki badań przedstawiane były na międzynarodowych i krajowych konferencjach. Członkowie Katedry, poza pracą naukową, biorą również udział w życiu publicznym, udzielając wywiadów i przygotowując artykuły popularno-naukowe.

Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej

Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej (KGSiIE) funkcjonuje od 2003 r. i powstała na bazie Zakładu Gospodarki Światowej, utworzonego w 1992 r. przez prof. dr. hab. Antoniego Marszałka w ramach Katedry Ekonomii. Funkcję kierownika KGSiIE przez 16 lat pełniła prof. dr. hab. Zofia Wysokińska, a następnie prof. dr. hab. Janina Witkowska (2019–2022), a obecnie pełni ją dr hab. Joanna Wyszowska-Kuna, prof. UŁ.

Aktualnie w KGSiIE zatrudnionych jest 14 osób, w tym 2 profesorów zwyczajnych, 3 profesorów UŁ, 5 adiunktów oraz czteroosobowy zespół zajmujący się wsparciem w zakresie pozyskiwania środków z programów Komisji Europejskiej na finansowanie badań pracowników Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. W latach 2014–2024 zespół ten pozyskał m.in. finansowanie z Programu Horyzont 2020 na grant Polish ERA Mobility and Career Days oraz brał aktywny udział w pozyskaniu finansowania na grant ERC z Programu Horyzont Europa akronim: *EXTENDDD LINK* (dotychczas jest to jedyny taki grant dla UŁ i w regionie łódzkim). W zespole KGSiIE dwie osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego (Krzysztof Lewandowski, 2015 oraz Joanna Wyszowska-Kuna, 2019) i dwie stopień doktora (Anna Rydz-Żbikowska, 2014 oraz Radosław Dziuba, 2016), ponadto pracownicy KGSiIE wypromowali dwa doktoraty.

Zainteresowania dydaktyczne pracowników KGSiIE, podobnie jak i ich zainteresowania naukowe, koncentrują się na zagadnieniach z zakresu ekonomii międzynarodowej, integracji europejskiej i zrównoważonego rozwoju. KGSiIE opiekowała się kierunkiem *Ekobiznes*, a następnie specjalnościami *Ekobiznes* i *Eco-business* na kierunkach *Ekonomia* i *Economics* (studia I stopnia) oraz *Gospodarka cyrkularna* i *Circular economy* na kierunkach *Ekonomia* i *Economics* (studia II stopnia). KGSiIE sprawowała również opiekę nad Studenckim Kołem Naukowym „Ekobiznes”,

które zdobyło różne nagrody, w tym m.in. Eko-Inspiracja 2015. Pracownicy KGSiE pełnili też funkcje opiekunów dla kierunku *Economics*, uczestniczą w pracach Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Zespół KGSiE dąży też do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez uczestnictwo w różnych szkoleniach oraz seminariach.

Badania naukowe zespołu KGSiE prowadzone są w następujących obszarach: (1) międzynarodowy handel towarami i usługami – prof. dr hab. Zofia Wysokińska, dr hab. Joanna Wyszowska-Kuna, prof. UŁ, dr Agnieszka Drzymała, (2) bezpośrednie inwestycje zagraniczne oraz polityka wobec inwestorów zagranicznych – prof. dr hab. Janina Witkowska, dr Agnieszka Drzymała, (3) gospodarka oparta na wiedzy i gospodarka usług, w tym konkurencyjność i innowacyjność gospodarki – dr hab. Edyta Dworak, prof. UŁ, dr hab. Joanna Wyszowska-Kuna, prof. UŁ, (4) handel i biznes elektroniczny, małe i średnie firmy, innowacje – dr hab. Edyta Dworak, prof. UŁ, dr inż. Tomasz Czajkowski, dr Radosław Dziuba, (5) analizy wybranych rynków: rynek tekstylny-odzieżowy – dr inż. Tomasz Czajkowski, dr Radosław Dziuba; rynek produktów rolno-spożywczych – dr Anna Rydz-Żbikowska, (6) zrównoważony rozwój, polityka regionalna, zrównoważony rozwój turystyki, polityka rolna – prof. dr hab. Zofia Wysokińska, dr hab. Krzysztof Lewandowski, prof. UŁ, dr Radosław Dziuba, dr Anna Rydz-Żbikowska, (7) gospodarka cyrkularna i inwestycje w odnawialne źródła energii – prof. dr hab. Zofia Wysokińska, dr Agnieszka Drzymała, dr Radosław Dziuba, (8) społeczna odpowiedzialność biznesu – prof. dr hab. Janina Witkowska, dr Agnieszka Drzymała, dr Dorota Kobus-Ostrowska, (9) współczesne wyzwania rynku pracy w krajach UE, a w szczególności aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami – dr Dorota Kobus-Ostrowska.

Badania realizowane w KGSiE odnoszą się do krajów UE i krajów stowarzyszonych z UE, pozycji nowych krajów członkowskich w UE oraz pozycji samej UE w gospodarce światowej, współpracy innych regionów (np. krajów azjatyckich) z UE oraz funkcjonowania jednolitego rynku europejskiego. W ostatnich 10 latach pracownicy KGSiE opublikowali wiele artykułów naukowych w prestiżowych, wysoko punktowanych zagranicznych i krajowych czasopismach, indeksowanych w wiodących bazach naukowych (Web of Science, Scopus i inne).

Pracownicy KGSiE byli też autorami lub współautorami 8 monografii wydanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, a część z nich jest efektem współpracy w ramach zespołu KGSiE, np. *Unia Europejska w procesie zrównoważonego rozwoju w warunkach pandemii COVID-19*. Dwie najnowsze pozycje monograficzne pochodzą z 2024 r. i zostały wydane z okazji 20-lecia członkostwa Polski w UE, tj. *Polska w ramach jednolitego*

rynku europejskiego – usługi i bezpośrednie inwestycje zagraniczne oraz Inkluzja osób z niepełnosprawnościami – dobre praktyki w Polsce po przystąpieniu do UE.

Działalność badawcza i dydaktyczna wyraża się także w kierowaniu i uczestnictwie w różnych projektach. Dr Dorota Kobus-Ostrowska kierowała dwoma projektami finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: „Nowe kierunki – nowe możliwości” i „Edukacja zawodowa dla rynku pracy” oraz uczestniczyła w projektach finansowanych ze środków Ministerstwa Pracy: Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2023 w ramach Programu „Razem możemy więcej” oraz projekt „Pomoc uchodźcom z Ukrainy”. Dr Radosław Dziuba był m.in. kierownikiem merytorycznym prac Uniwersytetu Łódzkiego w projekcie finansowanym z Programu Horyzont 2020 *Polish ERA Mobility and Career Days: PL – ERA Days*; stypendystą projektu *Doktoranci – Regionalna Inwestycja w Młodych Naukowców Społeczno-Humanistycznych* (Akronim D-RIM SH); członkiem zespołu w projekcie „Utworzenie nowych interdyscyplinarnych programów kształcenia w zakresie ekonomii ochrony środowiska w UŁ”; wydziałowym koordynatorem dla kierunku *Ekobiznes* projektu „Wiedza, Kompetencje i Zatrudnienie – dostosowanie programów kształcenia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ do potrzeb rynku pracy” oraz członkiem zespołu w projekcie współfinansowanym ze środków UE, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz Łódzkiej Izby Przemysłowo Handlowej „Łódzki Explorer B+R – Oprogramowanie dla inicjowania, generowania i wdrażania projektów badawczo-rozwojowych jednostek naukowych i przedsiębiorstw województwa łódzkiego”. Dr inż. Tomasz Czajkowski był kierownikiem merytorycznym prac UŁ w projekcie międzynarodowym „Thinking Smart” finansowanym ze środków Erasmus+, w którym uczestniczył również dr Radosław Dziuba.

Wśród wyników badań prowadzonych przez zespół KGSiE w latach 2014–2024 wskazać można kilka najważniejszych z uwagi na ich wkład w naukę. W obszarze badań dotyczących konkurencyjności zaproponowano nowy wskaźnik w postaci wkładów usług biznesowych opartych na wiedzy (KIBS) we wzroście produkcji w poszczególnych działach oraz w całej gospodarce (można go wykorzystywać również względem innych produktów pośrednich), a następnie posłużono się nim do zbadania przemian strukturalnych w kierunku budowy nowego modelu „gospodarki usług” oraz stopnia integracji między działami przetwórczymi wysokiej technologii a sektorem KIBS w wybranych krajach UE. Wskaźnika użyto też do wykazania pozytywnego wpływu KIBS na produkcję i produktywność w przedsiębiorstwach wykorzystujących te usługi oraz w całej gospodarce na przykładzie krajów UE. Wyniki zostały opublikowane w monografii habilitacyjnej J. Wyszowskiej-Kuny pt. *Usługi biznesowe*

oparte na wiedzy. Wpływ na konkurencyjność gospodarki na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej. Ponadto dowiedziono, że poziom wykorzystania KIBS wzrasta w przedsiębiorstwach wytwarzających produkty bardziej zaawansowane technologicznie, a poziom wykorzystania krajowych KIBS w gospodarce pozytywnie determinuje konkurencyjność międzynarodową sektora KIBS i może mieć wpływ na możliwości radzenia sobie przedsiębiorstw oraz gospodarki w okresach kryzysu. W badaniach tych wykazano także występowanie istotnych różnic między poziomem wykorzystania KIBS w krajach UE wyżej i słabiej rozwiniętych gospodarczo, co wpływa na ich konkurencyjność i możliwości rozwoju gospodarczego, a szczególnie duże dysproporcje zidentyfikowano w Polsce. W obszarze międzynarodowego handlu usługami wykazano rosnące znaczenie eksportu usług komputerowych i biznesowych z Polski poza UE, co wskazuje na coraz większe włączenie firm zlokalizowanych w Polsce w globalne łańcuchy dostaw w odniesieniu do usług, ale w grupie „wiodących usług eksportowych” z Polski, zarówno na rynku UE, jak i na rynkach krajów trzecich wciąż duże znaczenie mają usługi niewymagające wysokich kwalifikacji. W badaniu dotyczącym Ukrainy wykazano, iż wzmacnianie konkurencyjności w eksporcie usług, w tym w szczególności usług komputerowych, odgrywa ważną rolę w funkcjonowaniu Ukrainy w okresie wojny i może odgrywać ważną rolę w odbudowie gospodarki Ukrainy po wojnie. W obszarze badań nad gospodarką cyrkularną wykazano, iż innowacje w gospodarce o obiegu zamkniętym znacząco wpływają na obniżenie kosztów przy jednoczesnym zmniejszeniu emisji dwutlenku węgla w przemyśle turystycznym, co zostało zaimplikowane m.in. w raportach Komisji Europejskiej. Z kolei wyniki badań przeprowadzonych na gospodarstwach ekologicznych w województwie łódzkim wykazały dużą korelację pomiędzy wykorzystywaniem zrównoważonych technik produkcji roślinnej i zwierzęcej a realizacją zadań wynikających z Agendy 2030 w kontekście zrównoważonego rozwoju i gospodarki cyrkularnej. Badania sektorowe wskazują natomiast na wysokie znaczenie specjalizacji regionalnych w podnoszeniu konkurencyjności i kreowaniu innowacji w regionach UE specjalizujących się m.in. w przemyśle włókienniczym. W obszarze badań dotyczących pozycji UE w globalnej wymianie handlowej nowym ujęciem było uwzględnienie roli regulacji globalnych i regionalnych w kształtowaniu tej pozycji. Wyniki badań, opublikowane w monografii pt. *Unia Europejska w gospodarce światowej*, pokazują, iż UE zdołała utrzymać konkurencyjną pozycję w zakresie wiedzy oraz stała się największą „fabryką” wiedzy, jako że jest tu wytwarzana niemal jedna trzecia światowej produkcji bazującej na nauce i technologiach. UE stała się importerem netto czynnika pracy, pozostając jednak eksporterem netto kapitału w gospodarce światowej. W przypadku przepływów bezpośrednich

inwestycji zagranicznych (BIZ) obserwowano generalne zmniejszenie cyrkulacji tego kapitału w relacjach UE – reszta świata oraz wysoką zmienność i niestabilność tych przepływów w przypadku poszczególnych krajów członkowskich. W porównaniu do innych ważnych inwestorów w gospodarce światowej UE traci swoją pozycję inwestycyjną, ale podejmowane są działania na szczeblu UE na rzecz jej wzmocnienia, z wykorzystaniem instrumentów wspólnej polityki inwestycyjnej. W obszarze badań dotyczących polityki regionalnej wykazano pozytywną zależność między wielkością funduszy strukturalnych UE a konwergencją realną regionów europejskich (na poziomie NUTS-2).

W latach 2014–2024 pracownicy KGSiE byli zaangażowani we współpracę międzynarodową, realizując następujące aktywności: (1) prowadzenie zajęć na zagranicznych uczelniach w ramach programu Erasmus (np. Masaryk University w Brnie, uczelnie partnerskie we Włoszech, University of Thessaloniki, University of Jaen, University of Seville, Marmara University of Istanbul, University of Sannio, Istanbul University, Polytechnic Institute of Porto), (2) prowadzenie licznych zajęć dla studentów zagranicznych przebywających na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym w ramach programu Erasmus, (3) prowadzenie zajęć dla studentów Zhengzhou University, (4) prowadzenie wykładów podczas 18. i 19. szkoły letniej na Ek-Soc pt. *Fair development principles in times of prosperity and in times of crises* oraz *Environmental aspects of global social and economic development*, (5) opieka nad stażystą – stypendystą (post doc) z Tadżykistanu, (6) członkostwo w organizacjach międzynarodowych (*International Trade and Finance Association* – ITFA oraz *World Disability and Rehabilitation Professional Association*), w tym udział we władzach tych organizacji (ITFA), (7) uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach (ITFA, WDRC), w tym współudział w organizacji międzynarodowych konferencji (WDRC).

W ostatnich 10 latach pracownicy KGSiE pełnili różne funkcje na UŁ i poza UŁ. Prof. dr hab. Zofia Wysokińska była Prorektorem UŁ ds. współpracy z zagranicą (2009–2016) i przyczyniła się m.in. do podpisania umowy z Zhenzhou University, czego efektem był znaczący wzrost liczby studentów zagranicznych studiujących na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Była też ekspertem Komisji Europejskiej ds. projektów międzynarodowych oraz członkiem European University Association, a w 2023 r. otrzymała Medal Merentibus za szczególne osiągnięcia dla UŁ. Dr Radosław Dziuba oraz dr inż. Tomasz Czajkowski aktywnie działali w różnych organizacjach i stowarzyszeniach naukowo-biznesowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym wspierających przemysł włókienniczy, m.in. pełniąc funkcje dyrektorów Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych, Łódzki Instytut Technologiczny

oraz Instytut Włókiennictwa. Dr Radosław Dziuba za swoją działalność w tym obszarze otrzymał wiele nagród i odznaczeń państwowych, w tym m.in. w 2023 r. Brązowy Krzyż Zasługi Prezydenta RP oraz Złoty Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas” Ministra Edukacji i Nauki. Dr Dorota Kobus-Ostrowska była ekspertem ds. funkcjonalności modelu „Niezależne życie – wypracowanie standardu i przeprowadzenie pilotażu w zakresie usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z chorobami neurologicznymi, w tym z chorobą Alzheimer’a i chorobą Parkinsona oraz osób starszych” współfinansowanego ze środków EFS, a w wyniku oceny pilotażowo wdrożonego modelu zaktualizowała zapisy w modelu mieszkań wspomaganych w Polsce dla tych osób.

Wśród pozostałych osiągnięć pracowników KGSiIE w latach 2014–2024 należy wymienić funkcjonowanie czasopisma „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, stworzonego i prowadzonego przez prof. dr hab. Zofię Wysokińską (redaktor naczelna) we współpracy z prof. dr hab. Janiną Witkowską (członek Rady Naukowej) oraz dr hab. Edytą Dworak, prof. UŁ (redaktor tematyczny). Czasopismo jest jednym z najważniejszych na Uniwersytecie Łódzkim i posiada najwyższą punktację wśród czasopism naukowych wydawanych na UŁ (100 pkt) oraz impact factor na poziomie 0,7 według stanu z 2023 r. Zaangażowanie KGSiIE w funkcjonowanie czasopisma jest kontynuowane: prof. dr hab. Zofia Wysokińska jest Honorowym Członkiem Redakcji, prof. dr hab. Janina Witkowska jest członkiem Międzynarodowego Redakcyjnego Komitetu Doradczego, a dr hab. Joanna Wyszkowska-Kuna, prof. UŁ objęła funkcję zastępcy redaktora naczelnego.

Pracownicy KGSiIE są też członkami komitetów redakcyjnych różnych czasopism naukowych oraz uczestniczą w pracach różnych komisji i innych gremiów działających na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.

Plany badawcze pracowników KGSiIE dotyczą: (1) ułatwień dla inwestycji zagranicznych wprowadzanych przez kraje przyjmujące, w ramach nowego Porozumienia WTO i ich znaczenia dla zrównoważonego rozwoju tych krajów, (2) wykorzystania modelu COM-B w procesie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością i ich inkluzji na rynku pracy oraz porównania dobrych praktyk na płaszczyźnie międzynarodowej w kontekście zatrudnienia wspomaganego, (3) uwzględnienia poziomu wykorzystania KIBS we wskaźnikach innowacyjności, (4) badania odporności na kryzysy handlu KIBS oraz firm wykorzystujących KIBS, (5) kryptowalut i ich wpływu na gospodarkę światową.

Katedra Historii Ekonomii

Katedra Historii Ekonomii, utworzona w 2021 r., jest sukcesorką Katedry Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej, działającej od 1992 r. Ta zaś wyrosła instytucjonalnie z Zakładu Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej kierowanego przez prof. dr. hab. Wiesława Piątkowskiego. Prof. dr. hab. W. Piątkowski był kierownikiem Katedry Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej do 2002 r., wówczas stanowisko to objął prof. dr. hab. Janusz Skodlarski. W 2016 r. kierownikiem Katedry został prof. dr. hab. Rafał Matera. Od 2020 r. pracami Katedry kieruje dr. hab. Joanna Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ.

Cechą charakterystyczną kierunków badań podejmowanych przez pracowników Katedry jest synkretyzm tematyczny. Odnosi się on nie tylko do wzajemnie uzupełniającego się i metodologicznie spójnego zestawienia historii myśli ekonomicznej i historii gospodarczej, ale również do przedmiotu badań rozciągającego się od studiów lokalnych (dzieje Łódzkiego Okręgu Przemysłowego), przez historię gospodarczą Polski, aż do współzależności na poziomie procesów globalizacyjnych.

Wśród kierunków badań podjętych przez dr. hab. J. Dzionek-Kozłowską, prof. UŁ, wskazać należy studia nad genezą i ewolucją fundamentalnej dla nauk ekonomicznych koncepcji *homo oeconomicus*. Owocem tych badań była monografia *Model homo oeconomicus. Geneza, ewolucja, wpływ na rzeczywistość gospodarczą*. Problematyka ujmowania kwestii etycznych na gruncie ekonomii została zaprezentowana w monografii *Ethics in Economic Thought. Selected Issues and Various Perspectives* przygotowanej we współpracy z prof. dr. hab. Rafałem Materą. Pozostając w nurcie studiów nad myślą ekonomiczną dr. hab. J. Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ, wraz z prof. dr. hab. R. Materą prowadziła badania nad instytucjonalną teorią rozwoju gospodarczego, a w szczególności nad koncepcjami Darona Acemoglu, Simona Johnsona i Jamesa A. Robinsona. Rezultatem były liczne publikacje, m.in. w „Journal of Economic Issues” i „Gospodarce Narodowej”.

Wraz z prof. Sharafem Rehmanem i przy współudziale Studenckiego Koła Naukowego „Paradygmat” dr. hab. J. Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ, kierowała zespołem prowadzącym badania empiryczne dotyczące wpływu kultury i edukacji akademickiej na decyzje podejmowane w dylematach etycznych. Z prof. Rehmanem i dr. Jarosławem Nenemanem badała wpływ edukacji ekonomicznej na postawy studentów. W latach 2015–2020 dr. hab. J. Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ, redagowała czasopismo „Annales. Ethics in Economic Life”, przejąwszy funkcję redaktora naczelnego od prof. dr. hab. Janusza Skodlarskiego.

Dorobek naukowy prof. dr. hab. R. Matera podzielić można na dwa główne obszary tematyczne. W zakresie historii gospodarczej zaliczają się do niego publikacje ukazujące się na łamach m.in. „Journal of Migration Studies” i „Journal of Interdisciplinary History” z historii gospodarczej Łodzi, ukazujące specyfikę rozwoju miasta na tle innych miast europejskich, m.in. Manchesteru, Lille, Roubaix, Chemnitz i Eberfeld. Badania te były prowadzone w zespole, w którego skład, poza prof. dr. hab. R. Materą, wchodził również dr Kamil Kowalski, dr hab. J. Dzionek-Kozłowska oraz dr hab. Mariusz Sokołowicz, prof. UŁ. Do publikacji z zakresu historii gospodarczej włączyć należy również monografię *Gospodarka światowa. Geneza i ewolucja – do czasów pandemii* przygotowaną wraz z prof. dr. hab. Januszem Skodlarskim. Z kolei w przedmiocie historii myśli ekonomicznej były to artykuły związane z interpretacją i zastosowaniem koncepcji D. Acemoglu i J.A. Robinsona. W publikacjach podkreślano zasadność koncepcji „wąskiego korytarza” do analizy empirycznej zależności pomiędzy wolnością i demokracją a jakością rządzenia. Prof. dr hab. R. Matera opublikował (wraz z dr hab. Pauliną Materą, prof. UŁ) pracę badawczą w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych *USA – Europa. Historia współzależności*. Uczestniczył w projektach zrealizowanych w ramach konkursów Komisji Europejskiej (ASPIRE oraz CONCISE).

Prof. dr hab. R. Matera pełnił funkcję dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (2016–2024). Był promotorem doktoratów *honoris causa* przyznanych przez Uniwersytet Łódzki Jeffreyowi Sachsowi (2019) i Hermanowi van Rompuyowi (2021). Zainicjował i koordynował uczestnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w *Sustainable Development Solution Network*. We wrześniu 2024 r. objął stanowisko rektora Uniwersytetu Łódzkiego.

Z kolei głównym przedmiotem działalności naukowej prof. dr. hab. Mirosława Kłuska były straty wojenne Polski poniesione podczas II wojny światowej. Prof. dr hab. M. Kłusek współtworzył *Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945*. Poza tym zajmował się badaniami specyfiki funkcjonowania nieruchomości ziemskich w pierwszej połowie XX w., historią bankowości oraz przekształceniami własnościowymi w Polsce podczas II wojny światowej. Najnowsze badania dotyczyły zadłużenia właścicieli nieruchomości ziemskich w Towarzystwie Kredytowym Ziemskim w Warszawie oraz w Towarzystwie Kredytowym Miasta Łodzi. Wyrazem zasług na polu dydaktycznym była nagroda dla najlepszego dydaktyka w Instytucie Ekonomii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego uzyskana przez prof. dr. hab. M. Kłuska głosami studentów w 2023 r.

Dr hab. Andrzej Pieczewski, prof. UŁ, prowadzi badania nad wpływem historii, polityki i kultury na rozwój gospodarczy. Reprezentująca

to ujęcie monografia *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha* otrzymała w 2020 r. nagrodę Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej im. Franciszka Bujaka za najlepszą książkę z zakresu historii gospodarczej i społecznej. Wraz z prof. Aliaksandrą Sidaravą uczestniczył w projekcie badawczym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju „Białoruś i Polska. Od historycznych korzeni systemów politycznych i ekonomicznych do planowania instytucjonalnego rozwoju”. Efektem grantu były liczne publikacje (m.in. w „The Polish Review”). Dr hab. A. Pieczewski, prof. UŁ kontynuował również wcześniejsze badania w obszarze ideowych aspektów integracji europejskiej. Wyniki swoich dociekań prezentował na licznych konferencjach międzynarodowych (m.in. kongres *Association for Slavic East European, and Eurasian Studies* 2024 r. w Bostonie, kongres *Polish American Historical Association* w 2022 r. w Nowym Orleanie). W 2024 r. dr hab. A. Pieczewski, prof. UŁ został uhonorowany nagrodą dla najlepszego dydaktyka w Instytucie Ekonomii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.

Wśród kierunków badań prowadzonych przez dr. Kamila Kowalskiego na pierwszy plan wysuwa się tematyka amerykańistyczna. W 2021 r. dr K. Kowalski opublikował monografię *Polityczne i ekonomiczne aspekty przystąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO w prasie amerykańskiej na przykładzie publikacji tygodników „Time” i „Newsweek”*. W 2022 r. uzyskał grant NCN Miniatura w przedmiocie amerykańskich stosunków przemysłowych w okresie prezydentur F. D. Roosevelta i H. Trumana. W ramach wizyt studyjnych realizował kwerendę w Catherwood Library przy Cornell University’s ILR School, w Tamiment Library w Nowym Jorku oraz archiwum Amerykańskiej Federacji Pracy na University of Maryland. W tym samym roku odbył staż w The Roosevelt Institute for American Studies w Middelburgu. W 2023 r. prowadził badania w Walter P. Reuther Library w Detroit. W 2025 r. uzyskał grant John F. Kennedy Institute for North American Studies w Berlinie. Drugim obszarem badań dr. K. Kowalskiego są instytucjonalne aspekty planów pomocowych. Wiązały się one zarówno z zimnowojennymi koncepcjami planu Marshalla i Sojuszu dla Postępu, jak i współczesnymi paralelami odnoszącymi się do wojny Rosji z Ukrainą.

Dotychczasowe badania dr. Damiana Bębnowskiego można podzielić na trzy obszary. Pierwszym była historia gospodarcza i ekonomia instytucjonalna. Dr D. Bębnowski analizował znaczenie instytucji formalnych dla współczesnej gospodarki Niemiec, co było tematem jego książki doktorskiej *The Importance of Constitutional Rules and Property Rights. The German Economy in 1990–2015*, wyróżnionej m.in. w konkursie Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej nagrodą im. F. Bujaka w 2024 r. Drugim obszarem zainteresowań dr. D. Bębnowskiego była historia myśli ekonomicznej,

ze szczególnym uwzględnieniem katolickiej nauki społecznej, co wpisywało się w tradycje Katedry ukształtowane przez prof. dr. hab. W. Piątkowskiego. W ramach trzeciego nurtu należy wskazać studia dotyczące polskiej emigracyjnej historiografii gospodarczej po 1945 r. Ich efektem była publikacja w „*Economic History of Developing Regions*”.

Dr D. Bębnowski odbył kilka staży i wyjazdów naukowych, prowadząc badania w USA (Columbia University, Harvard University) i Niemczech (Justus-Liebig-Universität w Gießen, Humboldt-Universität w Berlinie, Universität Regensburg, Ruhr-Universität Bochum). Realizował przy tym m.in. stypendia i granty PROM, DAAD, IDUB i UNIC. W 2025 r., jako stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej, odbył staż jako *visiting scholar* w Harriman Institute, Columbia University w Nowym Jorku. W tym samym roku współorganizował panel PTHG na XX *World Economic History Congress* w Lund.

W obszarze tematycznym badań podejmowanych przez dr. Adama Kędrzyńskiego wyróżnić można dwie grupy. Do pierwszej z nich zaliczały się badania nad interdyscyplinarnymi związkami nauk społecznych i filozofii, co przełożyło się na artykuł podejmujący kwestię wpływu moralności na rozmiary luk podatkowych. Drugi obszar badawczy obejmował podatki majątkowe, podatki nadzwyczajne, podatki wojenne i etyczne aspekty opodatkowania. Dr A. Kędrzyński jest w trakcie finalizowania procesu publikacyjnego monografii *Nadzwyczajne podatki majątkowe. Studium przypadku podatku od wzbogacenia wojennego w Polsce z 13 kwietnia 1945 r.*, bazującej na dysertacji doktorskiej obronionej w 2024 r. Najnowsze badania dr. A. Kędrzyńskiego koncentrują się na problematyce ustawodawstwa fiskalnego RFN oraz na opracowywaniu tekstu przeglądowego na temat nadzwyczajnych podatków majątkowych.

Tematykę historii gospodarczej rewolucji francuskiej podjął dr Krzysztof Derejski w pracy doktorskiej *Deprecjacja francuskich asygnat w latach 1789–1796: uwarunkowania ekonomiczno-społeczne*. Rezultatem kontynuacji badań nad ekonomią rewolucyjną był artykuł poświęcony zmieniającej się sytuacji materialnej robotników francuskich. Najnowsze badania dr. K. Derejskiego dotyczą hiperinflacji w przedwojennej Polsce oraz wpływu instytucji rewolucji francuskiej na wzrost gospodarczy.

Mgr Kacper Szpotański jest w trakcie opracowywania rozprawy doktorskiej podejmującej problematykę transformacji gospodarczej Ukrainy w latach 1991–2021 w perspektywie nowej ekonomii instytucjonalnej. Bada ład społeczny w państwie ukraińskim, szczególną uwagę poświęcając zagadnieniu wpływu oligarchów na życie gospodarcze i polityczne kraju. Oprócz tego mgr K. Szpotański brał udział w badaniach dotyczących wpływu edukacji ekonomicznej na moralność studentów oraz naturę procesu decyzyjnego.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej mgr. Adriana Korkusa jest potencjał gier strategiczno-ekonomicznych w kontekście kształtowania kompetencji ekonomicznych. Przygotowana dysertacja ma rzucić światło na to, czy osoby grające w gry strategiczne wykazują się lepszą znajomością i zrozumieniem ekonomii oraz czy osoby zainteresowane ekonomią chętniej sięgają po tego typu gry. Wreszcie, czy same gry strategiczno-ekonomiczne stawiają przed graczem wyzwania wymagające od niego kompetencji ekonomicznych, a także, jak zawarte w nich treści odzwierciedlają dotychczasowy stan rozwoju teorii ekonomicznych.

Mgr Adrian Korkus i mgr Kacper Szpotański już podczas studiów na kierunku Ekonomia prowadzili aktywną działalność organizacyjną. Byli założycielami Studenckiego Koła Naukowego „Paradygmat”, działającego przy Instytucie Ekonomii. Koło zorganizowało liczne wykłady eksperckie, panele dyskusyjne. Przeprowadziło m.in. eksperyment ekonomiczny „Alokacja bez pieniądza”.

Katedra Makroekonomii

W latach 2014–2024 pracownicy Katedry Makroekonomii koncentrowali wysiłki badawcze na czterech kluczowych obszarach. Pierwszym, tradycyjnie najsilniej w Katedrze reprezentowanym był rynek pracy, problemy zatrudnienia, bezrobocia, kapitału ludzkiego, instytucji rynku pracy oraz kształtowania się płac. Badania nad tą problematyką były prowadzone i koordynowane przez wieloletniego kierownika Katedry, prof. dr. hab. Eugeniusza Kwiatkowskiego, a także zbudowany wokół niego zespół: prof. dr. hab. Annę Krajewską, dr. hab. Leszka Kucharskiego, prof. UŁ, dr. hab. Aleksandrę Majchrowską, prof. UŁ, dr. hab. Sylwię Roszkowską, prof. UŁ, dr. Przemysława Włodarczyka i dr. Pawła Kubiaka.

Zespół przeprowadził m.in. wszechstronne analizy instytucji rynku pracy w krajach OECD, a także wpływu tych instytucji na kształtowanie się sytuacji na rynku pracy w okresie globalnego kryzysu gospodarczego w latach 2007–2010. W ramach analiz empirycznie potwierdzona została hipoteza o długookresowej neutralności prawnej ochrony zatrudnienia dla zmienności zatrudnienia w związku z tym, że elastyczne płace umożliwiają pracodawcom łatwiejsze dostosowanie się do sytuacji panującej na rynku pracy. Jeszcze większą uwagę poświęcono kompleksowym badaniom dotyczącym polskiego rynku pracy. Zawirowania wywołane globalnym kryzysem gospodarczym, a następnie pandemią COVID-19, dostarczyły wielu cennych informacji i danych pozwalających na ocenę

odporności poszczególnych segmentów rynku pracy na szoki zewnętrzne. Szczegółowe analizy poświęcone były m.in. szokom realokacji sektorowej zatrudnienia, wywołanej pandemią COVID-19. Ważnym kierunkiem badań było ponadto opracowywanie zdezagregowanych projekcji podaży pracy i popytu na pracę w Polsce. W ostatnich latach dynamicznie rozwijały się, głównie dzięki działalności dr hab. Aleksandry Majchrowskiej, prof. UŁ, pogłębione badania nad płacą minimalną. Dotyczyły m.in. wpływu wzrostu płacy minimalnej na poziom zatrudnienia, na poziom i rozkład wynagrodzeń, a także na tempo wzrostu cen na lokalnych i regionalnych rynkach pracy.

Drugim obszarem badawczym pozostającym w centrum zainteresowań Katedry Makroekonomii były problemy polityki fiskalnej. Na pierwszy plan wysuwają się tu badania prowadzone przez prof. dr hab. Annę Krajewską, dr. hab. Piotra Krajewskiego, prof. UŁ (kierownika Katedry Makroekonomii w latach 2018–2024) oraz dr Agatę Szymańską. Dotyczą one z jednej strony opodatkowania pracy i innych czynników produkcji, a z drugiej – efektów makroekonomicznych polityki fiskalnej. Wśród tych ostatnich warto wspomnieć o analizach wpływu wydatków publicznych i podatków na procesy wzrostu gospodarczego, analizach pozycji polityki fiskalnej względem cyklu koniunkturalnego, a także o badaniach nad szeroko rozumianą efektywnością wydatków publicznych i ich roli dla procesów makroekonomicznych. Ważny nurt zainteresowań dotyczy także badań nad stabilnością fiskalną prowadzonych przez dr. Przemysława Włodarczyka.

Trzeci ważny obszar badawczy można określić jako makroekonomiczne, międzynarodowe analizy porównawcze, prowadzone przede wszystkim przez dr. Piotra Gabrielczaka oraz dr Kamilę Kuzińską-Pawlak. Koncentrują się oni na analizie złożonych procesów ekonomicznych w kontekście międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem handlu międzynarodowego, globalnych łańcuchów wartości, kursów walutowych, rachunków obrotów bieżących oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. Badania obejmują zarówno aspekty mikroekonomiczne, takie jak decyzje firm dotyczące internacjonalizacji, jak i makroekonomiczne, w tym wpływ integracji europejskiej na strukturę eksportu i złożoność gospodarek. Prowadzone przez pracowników Katedry badania pokazują m.in., że integracja europejska wprawdzie obniżyła z perspektywy przedsiębiorstw próg wejścia na rynki międzynarodowe, ale jednocześnie wymagała istotnej przewagi konkurencyjnej dla bardziej zaawansowanych form internacjonalizacji, takich jak inwestycje bezpośrednie. Ponadto integracja europejska przyczyniła się do wzrostu złożoności eksportu, szczególnie w krajach o niższym PKB, co wpłynęło na ich pozycję w globalnych łańcuchach wartości. Ciekawymi kierunkami badań

są również zależności między kursem walutowym a rachunkiem obrotów bieżących, a także kurs walutowy równowagi. Dotychczasowe badania dotyczyły m.in. konieczności uwzględniania złożonych powiązań handlowych w ramach globalnych łańcuchów wartości przy modelowaniu kursu równowagi, a także wpływu preferencji behawioralnych, takich jak cierpliwość czy skłonność do ryzyka, na zróżnicowanie międzynarodowych pozycji inwestycyjnych netto.

Czwartym kluczowym obszarem badawczym Katedry Makroekonomii w latach 2014–2024 był przebieg zjawisk makroekonomicznych na poziomie regionalnym. W tym obszarze badania prowadzili przede wszystkim dr hab. Paweł Gajewski, prof. UŁ, i dr hab. Aleksandra Majchrowska Aleksandraowska, prof. UŁ. O ile dr hab. A. Majchrowska, prof. UŁ, koncentrowała się na problematyce regionalnych rynków pracy, to dr hab. P. Gajewski, prof. UŁ, analizował wewnątrzregionalne, ponadregionalne (krajowe) i globalne źródła przebiegu zmiennych makroekonomicznych na poziomie regionalnym, w tym także z uwzględnieniem efektów przestrzennych. Szczególnie ciekawe wyniki uzyskano w zakresie mechanizmów reakcji regionalnych systemów gospodarczych na szoki zewnętrzne. Takimi szokami mogą być zarówno impulsy ze strony polityki makroekonomicznej, jak i zawirowania globalne, w tym kryzysy gospodarcze i pandemie. Badania empiryczne pokazały wciąż bardzo silnie zakorzenione różnice pomiędzy wschodnimi i zachodnimi regionami Polski w zakresie siły i natury reakcji na te szoki.

Obok czterech omówionych obszarów ostatni okres przyniósł rozszerzenie zainteresowań badawczych, w związku z zatrudnieniem dwóch nowych pracowników: dr. Damiana Szymczaka i dr. Taimoora Hassana.

Dr D. Szymczak zajmuje się analizą relacji między polityką a ekonomią w zakresie outsourcingu politycznego. Przeprowadzone badania pokazały m.in., że współczynnik korzystania z usług podmiotów zewnętrznych przez partie polityczne utrzymuje się w Polsce na wysokim poziomie, a brak kompleksowego systemu przepływu informacji publicznej w zakresie identyfikacji podmiotów doradczych świadczących usługi na rzecz partii politycznych prowadzi do braku ujawnienia rzeczywistych kreatorów opinii publicznej. W obszarze zainteresowań naukowych dr. D. Szymczaka jest również historia myśli ekonomicznej, zwłaszcza w zakresie myśli prof. Jerzego Wiklina.

Badania dr. T. Hassana koncentrują się na ekonomii środowiskowej analizowanej z perspektywy makroekonomicznej. Dowodzi on m.in., że czynniki takie jak otwartość handlowa, globalizacja oraz jakość instytucji mogą skutecznie łagodzić degradację środowiska, a opodatkowanie energii, decentralizacja fiskalna oraz strategiczne wdrażanie energii

odnawialnej i transferów technologicznych są kluczowymi mechanizmami zmniejszania wpływu rozwoju gospodarczego na środowisko.

Okres obejmujący lata 2014–2024 był szczególny pod względem osiągnięć publikacyjnych pracowników Katedry Makroekonomii. Obok kilku monografii naukowych, a także wielu artykułów, które ukazały się w najbardziej uznanych polskich czasopismach naukowych, wyniki prowadzonych badań były publikowane w prestiżowych, międzynarodowych czasopismach, takich jak „International Review of Financial Analysis”, „Journal of International Money and Finance”, „Economic Modelling”, „Emerging Markets Finance and Trade”, „International Journal of Manpower”, „International Journal of Emerging Markets”, „Journal of Cleaner Production” czy „Eastern European Economics”.

Warto podkreślić, że pracownicy Katedry uaktualnili jeden z najpopularniejszych w Polsce podręczników dla studentów kierunków ekonomicznych. Nowe wydanie *Podstaw Ekonomii* pod redakcją R. Milewskiego i E. Kwiatkowskiego nakładem Wydawnictwa Naukowego PWN ukazało się w 2018 r. Wysoka jakość publikacji naukowych pracowników Katedry zyskiwała uznanie pod postacią szeregu nagród indywidualnych i zespołowych, w tym nagród Rektora UŁ, nagrody imienia prof. Jerzego Wilkina, nagrody za najlepszy debiut historyczny roku w zakresie historii najnowszej im. Władysława Pobóg-Malinowskiego, czy nagrody w konkursie im. prof. Elżbiety Tarkowskiej,

Znaczna część badań jest prowadzona w oparciu o pozyskiwane granty zewnętrzne. W Katedrze realizowany był m.in. pierwszy przyznany Uniwersytetowi Łódzkiemu grant POLONEZ BIS, współfinansowany przez Komisję Europejską i Narodowe Centrum Nauki w ramach prestiżowego programu Marie Skłodowska-Curie COFUND. Tematyka projektu dotyczy makroekonomicznych aspektów emisji zanieczyszczeń, w tym powiązań między emisją CO₂ a decentralizacją fiskalną, jakością instytucji i poziomem kapitału ludzkiego. Pracownicy Katedry kierowali także w ostatnich latach kilkoma grantami Narodowego Centrum Nauki (w tym trzema prestiżowymi grantami OPUS), grantami naukowo-edukacyjnymi Erasmus+ oraz grantami dydaktycznymi NAWA Spinaker i Erasmus BIP.

Ostatnie dziesięciolecie działalności Katedry upłynęło pod znakiem rozwijania i zacieśniania naukowej współpracy międzynarodowej. Intensywna internacjonalizacja przybierała wszelkie możliwe formy: od wyjazdów stypendialnych, sformalizowanej współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi, obecności w kolegiach redakcyjnych czasopism międzynarodowych, uczestnictwa w prestiżowych konferencjach naukowych, aż po nieformalną współpracę, która zaowocowała włączeniem pracowników Katedry do międzynarodowego obiegu badawczego, a także zatrudnieniem w niej pierwszego w historii Katedry badacza spoza Polski.

Plany na najbliższe lata zakładają wykorzystanie i wzmacnianie kompetencji zespołu naukowego Katedry, przejawiających się w wysokim potencjale naukowym i otwartości na międzynarodową współpracę naukową. W najbliższych planach jest rozpoczęcie prac nad wspólną monografią, a także wzajemne wspieranie się w dążeniach do pozyskiwania zewnętrznych grantów naukowych, finansowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki, Komisji Europejskiej i innych źródeł.

Bibliografia

- Bębnowski D. (2022), *The Importance of Constitutional Rules and Property Rights. The German Economy in 1990–2015*, Peter Lang Verlag, Berlin.
- Bogólebska J., Kuna-Marszałek A., Misiak M. (2022), *Kierunki ewolucji procesów integracyjnych we współczesnej gospodarce światowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Brzozowska B., Gałuszka P. (2021), *Crowdfunding and Independence in Film and Music*, Routledge, London.
- Brzozowska B., Gałuszka P. (2023), *Building performance capital during hard lockdown: Insights from the ESNS 2021 virtual-only showcase festival*, „Poetics”, vol. 96, <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2022.101758>
- Burchard-Dziubińska M. (2020a), *Divestment from coal sector in response to higher risk assessment by insurance companies: Poland case study*, [w:] K. Daszyńska-Żygadło, A. Bem, B. Ryszawska i in. (red.), *Finance and Sustainability*, Springer International Publishing, Cham.
- Burchard-Dziubińska M. (2020b), *Systemy społeczno-gospodarcze w Polsce wobec ryzyka związanego ze zmianą klimatu*, [w:] M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecchi (red.), *Zmiana klimatu: skutki dla polskiego społeczeństwa i gospodarki*, Polska Akademia Nauk, Warszawa.
- Burchard-Dziubińska M. (2021), *Chapter 18. Deathworld encroachments on the Amazon rainforest*, [w:] V. M. Bentz, J. Marlatt (eds.), *Deathworlds to Lifeworlds: Collaboration with Strangers for Personal, Social and Ecological Transformation*, De Gruyter, Berlin–Boston.
- Burchard-Dziubińska M., Myagmarjav T. (2020), *Mongolia w pułapce obfitości zasobów naturalnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Derejski K. (2024), *Unfulfilled dreams? The financial situation of workers in Paris and the department of loir-et-cher between 1789 and 1795*, „Studia Historiae Oeconomicae”, vol. 42, no. 2, s. 11–52.
- Dorożyński T., Kuna-Marszałek A. (eds.) (2016), *Business and the Environment*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dorożyński T., Świerkocki J. (eds.) (2016), *Practical Aspects in Doing International Business*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Dzioniczek-Kozłowska J. (2018), *Model homo oeconomicus. Geneza, ewolucja, wpływ na rzeczywistość gospodarczą*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dzioniczek-Kozłowska J., Matera R. (2015), *Ethics in Economic Thought. Selected Issues and Various Perspectives*, Lodz University Press, Jagiellonian University Press, Lodz–Cracow.
- Dzioniczek-Kozłowska J., Matera R. (2021), *Institutions without culture: On Daron Acemoglu and James Robinson's theory of economic development*, „Journal of Economic Issues”, vol. 55, no. 3, s. 656–676.
- Dzioniczek-Kozłowska J., Kowalski K., Matera R. (2018), *The effect of geography and institutions on economic development: The case of Lodz*, „Journal of Interdisciplinary History”, vol. 48, no. 4, s. 523–538.
- Gałaszka P., Brzozowska B. (2015), *Crowdfunding: Towards a redefinition of the artist's role – The case of MegaTotal*, „International Journal of Cultural Studies”, vol. 20, iss. 1, <https://doi.org/10.1177/1367877915586304>
- Gałaszka P., Brzozowska B. (2016), *Early career artists and the exchange of gifts on a crowdfunding platform*, „Continuum”, vol. 30, no. 6, <https://doi.org/10.1080/10304312.2016.1231790>
- Gałaszka P., Brzozowska B. (2017), *Crowdfunding and the democratization of the music market*, „Media, Culture & Society”, vol. 39, no. 6, <https://doi.org/10.1177/0163443716674364>
- Gałaszka P., Legiędź T. (2024), *Financialization of music: Song management firms and fractionalized copyright*, „Information, Communication & Society”, vol. 27, no. 16, <https://doi.org/10.1080/1369118X.2024.2317903>
- Gudowski J., Piasecki R. (2022), *Theoretical and practical aspects of CSR implementation by foreign investors*, Innovatio Press Publishing House. University of Economics and Innovation in Lublin, Lublin.
- Kobus-Ostrowska D., Paszkowicz M. A. (2024), *Inkluzja osób z niepełnosprawnościami – dobre praktyki w Polsce po przystąpieniu do UE*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kowalski K. (2021), *Polityczne i ekonomiczne aspekty przystąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO w prasie amerykańskiej na przykładzie publikacji tygodników „Time” i „Newsweek”*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kowalski K., Matera R., Sokołowicz M. (2020), *The role of immigrants in the ‘take-offs’ of Eastern European ‘Manchesters’. Comparative case studies of three cities: Lodz, Tampere and Ivanovo*, „Journal of Migration History”, vol. 6, no. 3, s. 269–299.
- Legiędź T. (2019a), *From limited access to open access order in Taiwan*, „Journal of the Asia Pacific Economy”, vol. 24, no. 1, <https://doi.org/10.1080/13547860.2018.1503767>
- Legiędź T. (2019b), *Instytucje i drogi rozwoju: Chiny, Wietnam, Korea Południowa i Tajwan*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Legiędź T. (2019c), *The transition from limited access orders to open access orders in the post-communist Europe*, „Communist and Post-Communist Studies”, vol. 52, no. 3, <https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2019.07.003>

- Legiędź T. (2021), *Creating a market economy in Eastern Europe: Economic reform as the central theme in the transition*, [w:] P. Gałuszka (ed.), *Eastern European Music Industries and Policies after the Fall of Communism*, Routledge, London.
- Matera P., Matera R. (2020), *USA – Europa. Historia współzależności*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matera R., Skodlarski J. (2021), *Gospodarka światowa. Geneza i ewolucja – do czasów pandemii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Michalak D. (2020), *Adapting to climate change and effective water management in Polish agriculture – At the level of government institutions and farms*, „Ecohydrology & Hydrobiology”, vol. 20, no. 1.
- Milewski R., Kwiatkowski E. (red.) (2018), *Podstawy ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Pieczewski A. (2019), *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ratowska-Dziobiak E. (2020), *Insurance awareness in the field of weather risks*, „Economics and Environment”, vol. 72.
- Ratowska-Dziobiak E. (2021), *Rola edukacji ekonomicznej w kształtowaniu stabilności systemu finansowego*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 3, no. 31, <https://doi.org/10.18778/2391-6478.3.31.08>
- Ratowska-Dziobiak E. (2022), *Insurance market in the light of Covid-19 pandemic*, „Journal of Finance and Financial Law”, no. 2, <https://doi.org/10.18778/2391-6478.S2.2022.05>
- Ratowska-Dziobiak E. (2023a), *Protection of the consumer rights on the Polish insurance market*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 22, no. 1, <https://doi.org/10.12775/EiP.2023.010>
- Ratowska-Dziobiak E. (2023b), *Rozwój sektora zielonych ubezpieczeń w Polsce*, [w:] M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecki (red.), *Zielone finanse*, Polska Akademia Nauk, Warszawa.
- Sołtuniak J. (2017), *Koszty transakcyjne w energetyce wodnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szyja P., Michalak D. (2023), *Determinants of climate security – An attempt at indicator analysis*, „Economics and Environment”, vol. 84, no. 1.
- Wolnicki M., Piasecki R. (2024), *New challenges facing the global economy*, Lodz University Press, Łódź.
- Wysokińska Z., Witkowska J. (2021), *Unia Europejska w gospodarce światowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wysokińska Z., Witkowska J. (red.) (2022), *Unia Europejska w procesie zrównoważonego rozwoju w warunkach pandemii COVID-19*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wyszowska-Kuna J. (2016), *Usługi biznesowe oparte na wiedzy. Wpływ na konkurencyjność gospodarki na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wyszowska-Kuna J., Witkowska J. (2024), *Polska w ramach jednolitego rynku europejskiego – usługi i bezpośrednie inwestycje zagraniczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Zaremba M. (2021), *Liberalne reformy gospodarcze lat 90. XX wieku w Indiach. Przebieg i próba oceny*, „Gospodarka Narodowa. The Polish Journal of Economics”, vol. 308, no. 4, <https://doi.org/10.33119/GN/143263>
- Zaremba M. (2024), *The Economic growth and income inequality: Verification of the Kuznets curve for socialist Asian countries*, „International Journal of Public Administration, Management and Economic Development”, vol. 9, no. 1, <https://doi.org/10.60026/ijpamed.v9i1.179>